

SPRIJIN PENTRU INTERVENȚII INTEGRATE ÎN VEDEREA ÎMBUNĂTĂȚIRII SITUAȚIEI PERSOANELOR CARE LOCUIESC ÎN AȘEZĂRILE INFORMALE DIN ROMÂNIA

LIVRABIL 2: RAPORT AL ANALIZEI COMPARATE ȘI
PROPUNEREA UNEI METODOLOGII PENTRU PRIORITIZARE
ȘI VALIDARE PENTRU AȘEZĂRILE INFORMALE ÎN POIDS

Iunie 2023

Funded by
the European Union

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

LIVRABIL 2 DIN SPRIJIN PENTRU INTERVENȚII INTEGRATE ÎN VEDEREA ÎMBUNĂȚĂȚIRII SITUAȚIEI PERSOANELOR CARE LOCUIESC ÎN AȘEZĂRILE INFORMALE DIN ROMÂNIA

Finanțat de către Uniunea Europeană prin Instrumentul de Sprijin Tehnic, gestionat de Direcția Generală Sprijin pentru Reforme Structurale a Comisiei Europene

În sprijinul ministerelor cliente:

MINISTERUL INVESTIȚIILOR
ȘI PROIECTELOR EUROPENE

Ministerului Investițiilor și Proiectelor
Europene

MINISTERUL DEZVOLTĂRII
LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI

Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și
Administrației

Acest raport a fost livrat în iunie 2023, în cadrul contractului CE nr. REFORM/IM2021/028 (în cadrul TF07371), semnat între Comisia Europeană și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Acesta corespunde Livrabilului 1 pentru Asistență Tehnică în cadrul acordului menționat mai sus.

© 2023 Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială
1818 H Street NW
Washington DC
20433
Telephone: 202-473-1000
Internet: www.worldbank.org

DECLINAREA RESPONSABILITĂȚII

Acest document a fost realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Punctele de vedere exprimate în documentul prezent nu pot fi considerate în niciun caz drept reflexii ale opiniei oficiale a Uniunii Europene.

Acest raport este un produs al personalului Băncii Mondiale și a colaboratorilor săi externi. Constatările, interpretarea și concluziile exprimate în acest document nu reflectă în mod necesar poziția Băncii Mondiale, ale Board-ului Executiv, sau a guvernelor pe care le reprezintă.

Banca Mondială nu garantează acuratețea, comprehensivitatea sau valoarea monetară a datelor incluse în document, și nu își asumă responsabilitatea pentru erori, omisiuni sau discrepanțe din informații, sau responsabilitate în cazul în care informațiile, metodele, procesele sau concluziile prezentate nu sunt utilizate. Granițele, culorile, denotațiile și orice alte informații prezentate pe hărți în acest raport nu reprezintă judecăți din partea Băncii Mondiale privind statutul legal al oricărui teritoriu sau promovarea sau acceptarea acestor granițe.

Nici un element al acestui document nu poate constitui sau nu poate fi considerat a fi o limitare sau suspensie a privilegiilor și imunităților Băncii Mondiale, toate acestea fiind rezertvate în mod special.

Drepturi și permisiuni

Materialul din acest document intră sub incidența drepturilor de autor. Deoarece Banca Mondială încurajează diseminarea cunoștințelor sale, acest document poate fi reprodus, integral sau parțial, în scopuri necomerciale, sub condiția de a cita acest document.

Toate întrebările privind drepturile și permisiunile, inclusiv drepturi subsidiare, trebuie adresată către Publicații Banca Mondială (World Bank Publications), Grupul Băncii Mondiale, 1818 H Street NW, Washington, DC 20433, USA; fax: 202-522-2625; e-mail: pubrights@worldbank.org.

MULȚUMIRI

Acest raport a fost întocmit în conformitate cu prevederile Acordului privind Fondul Fiduciar și a fost elaborat sub îndrumarea și supravegherea lui Christoph Pusch (Director de practică, Managementul Riscurilor Urbane și de Dezastru, Europa și Asia Centrală) și Anna Akhalkatsi (Director Național, România și Ungaria). Raportul a fost elaborat de o echipă coordonată de Carli Venter (Specialist Principal Dezvoltare Urbană) și Alina Petric (Specialist Protecție Socială) și din care au făcut parte Vera Marin (Specialist Principal Dezvoltare Urbană), Ana-Maria Elian (Specialist Dezvoltare Urbană), Bogdan Suditu (Specialist Principal Dezvoltare Urbană), Damaris Bangean (Expert Urban), Alexandra Lulache (Expert Urban). Contribuții suplimentare de specialitate au fost furnizate de Ellen Hamilton (Specialist Principal Dezvoltare Urbană), Yondela Silimela (Specialist Principal Dezvoltare Urbană), Valerie Morrica (Specialist Principal Dezvoltare Socială) și Dianna Pizarro (Specialist Principal Dezvoltare Socială),

Echipa este, de asemenea, recunoscătoare numeroaselor persoane ale căror cunoștințe au contribuit la elaborarea materialelor și a studiilor de caz prezentate, printre care se numără autoritățile locale:

- Comuna Provița de jos: Ionuț Bocioacă (Primar), Cătălin-ion Dobre (Viceprimar)
- Orașul Panciu: Nicolai Mărăscu (Primar)
- Orașul Pâncota: Dan-Ștefan Pocișer (Primar), Ion Boiciuc, (Viceprimar)
- Comuna Șamșud: Zoltán Bántó (Primar), Gabriel Veres (Viceprimar)
- Municipiul Toplița: Dumitru Olariu (Primar), Attila Bela Bodor (Viceprimar)

Echipa ar dori să își exprime recunoștința față de omologii noștri pentru sprijinul oferit și pentru excelența lor colaborare pe tot parcursul proiectului, în special:

1. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene – Irina Radu, Sia Săraru, Daniel Popa, Mihaela Teodoru, Gheorghe Maftei
2. Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației – Liviu Băileșteanu, Bogdan Ghinea, Alina Huzui, Georgiana Toth.

Cuprins

1. Introducere	8
2. Selectarea localităților	10
3. Validarea Localităților	14
3.1 Pâncota	14
3.2 Șamșud.....	20
3.3 Drăgăneasa	26
3.4. Panciu.....	32
4. Concluzii în urma vizitelor pe teren	37
4.1 Validarea datelor.....	37
4.2 Opțiuni pentru intervenții si masuri eligibile POIDS	38
5. Întâmpinarea realităților de la nivel local: Ghid propus pentru operaționalizarea Acțiunii 3.3 și prioritizarea așezărilor informale	40
5.1 Aplicații eligibili și paliere de competiție	41
5.2 Propuneri pentru structura apelului si operaționalizarea prioritizării.....	43
6. Concluzii	59
7. Anexe	61

Lista tabelelor

Tabel 1. Caracteristicile așezărilor informale vizitate	12
Tabel 2. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Pâncota	15
Tabel 3. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Șamșud	20
Tabel 4. Direcția potențială de intervenție pe baza bazei de date: modernizare și regularizare	24
Tabel 5. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Drăgăneasa.....	26
Tabel 6. Direcția potențială de intervenție pe baza bazei de date: modernizare și regularizare	30
Tabel 7. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Panciu	32
Tabel 8. Direcția potențială de intervenție pe baza bazei de date: modernizare și regularizare: Toplița..	36
Tabel 9. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Toplița	Error!
Bookmark not defined.	
Tabel 10. Direcția potențială de intervenție pe baza bazei de date: modernizare și regularizare: Toplița	Error! Bookmark not defined.
Tabel 11. Ponderi sugerate	43
Tabel 12. Măsuri eligibile Faza I și costuri estimate.....	47
Tabel 13. Criterii de evaluare pentru Faza II	50
Tabel 14. Măsuri eligibile Faza II și costuri estimate.....	54
Tabel 15. Măsuri complementare pentru intervenții în așezări informale.....	56

Lista figuri

Figură 1. Vizite pe teren în cinci așezări informale	10
Figură 2. Conceptualizarea structurii apelului și operaționalizarea POIDS Acțiunea 3.3	44

Lista casetelor

Casetă 1. GAL Tovishat.....	25
-----------------------------	----

Abrevieri și acronime

3D	Desegregare, Deghettoizare, Destigmatizare
AM	Autoritatea de management
BM	Banca Mondială
CEE-ONU	Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite
CfP	Apel pentru propuneri
CMR	Comunități marginalizate de romi
CSM	Cadrul Social și de Mediu
DLRC	Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității
EAC	Europa și Asia Centrală
Fonduri ESI	Fondurile structurale și de investiții europene
GAL	Grup de acțiune locală
GIS	Sistem de Informații Geografice
IDPs	Persoane deplasate intern
ITI	Investiții teritoriale integrate
M&E	Monitorizare și evaluare
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MSP	Mecanisme de Soluționare a Plângerilor
NAU	Noua agendă urbană
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
ODD	Obiectivele de dezvoltare durabilă
OHCHR	Biroul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului
ONG	Organizație neguvernamentală
OSC	Organizație a Societății Civile
OSCE	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
PDL	Plan de dezvoltare locală
POIDS	Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială
RSB	Grupul de Dialog și Cooperare pentru Incluziunea Romilor
SNL	Strategia Națională a Locuirii 2022-2050
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
UE	Uniunea Europeană
UN-Habitat	Programul Națiunilor Unite pentru Așezări Umane

1. Introducere

Acest raport corespunde Livrabilului 2 din cadrul Acordului Administrativ TF semnat între Direcția Generală pentru Sprijinirea Reformei Structurale (DG REFORM) a Comisiei Europene (CE) și Banca Mondială (BM) privind sprijinul pentru intervenții integrate în vederea îmbunătățirii situației persoanelor care locuiesc în așezări informale din România. Obiectivul acestei lucrări este de a îmbunătăți capacitatea guvernului național și a administrațiilor locale de a planifica și de a realiza intervenții integrate în beneficiul persoanelor care locuiesc în așezări informale. Prin acest AA, BM sprijină Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) și Ministerul Investițiilor și Fondurilor Europene (MIPE) prin sprijinul financiar al DG REFORM.

Scopul raportului este de a susține planificarea componentelor incluse în Prioritatea 3 Acțiunea 3.3 din POIDS care adresează subiectul reglementării așezărilor informale. Reglementarea este un proces amplu înțeleș drept un cumul de factori care permite condiții sigure, demne, și legale de locuire, al cărui impact poate fi spargerea ciclului de precaritate și vulnerabilitate în zone marginalizate, diminuarea și prevenția excluziunii sociale. Ariile de interes pentru reglementarea teritorială includ: reglementarea urbanistică, asigurarea unui drept de folosință legală a terenurilor, asigurarea unor condiții de locuire durabile și adecvate traiului prin intervenții sociale și spațiale integrate.

Un alt obiectiv al acestui raport este de a verifica în ce măsură informațiile colectate în prezent de MDLPA în Anexa 4 privind așezările informale oferă un punct de plecare fundamentat și fidel pentru a demara identificarea opțiunilor de intervenție, și în ce fel aceste surse de date pot susține proiectarea Acțiunii 3.3. Cea mai recentă și comprehensivă sursă de date despre localizarea și caracteristicile așezărilor informale din România este baza de date a MDLPA rezultată din completarea de către UAT-uri a Anexei 4 în 2021. În ciuda acestui progres, așezările informale sunt în continuare sub-raportate iar deseori autoritățile locale nu au o cunoaștere detaliată a situației din teritoriu.

În urma nevoilor identificate și a acordului între părți, acest Livrabil 2 acoperă *Activitatea 1.3: Analiza detaliată a selecției de așezări și dezvoltarea propunerilor metodologice*, care include următoarele sub-activități:

- I. Analiza comparată a condițiilor (număr structuri, statut juridic, servicii, mobilizarea autorității locale, etc.) din cinci (5) așezări informale selectate în acord cu MIPE și MDLPA prin prisma informațiilor disponibile în bazele de date relevante, pentru a informa constatările Guvernului României privind conformitatea unei așezări pentru a primi sprijin prin Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027
- II. Dezvoltarea unui ghid de propuneri de operaționalizare care poate fi aplicat de MIPE în implementare, și care conține (A) o propunere de metodologie pentru prioritizarea și validarea așezărilor informale de către Guvernul României (B) propuneri de aspecte de luat în considerare de către MIPE în dezvoltarea ghidurilor pentru aplicanți și (C) variante pentru a încuraja participarea potențialilor beneficiari ai programului

Prima parte a acestui raport documentează constatările echipei BM în urma vizitelor și interviurilor efectuate în cinci localități cu așezări informale declarate, care ar putea îndeplini criteriile de eligibilitate pentru intervenții în cadrul acțiunii 3.3. Vizitele au avut două scopuri principale:

- De a verifica dacă situația așezărilor care se conturează prin informațiile din baza de date este congruentă cu realitatea cotidiană, și așadar dacă datele centralizate de MDLPA oferă un punct de plecare potrivit pentru a planifica intervenții. De asemenea echipa a urmărit să afle care au fost provocările în a cartografia nevoile din aceste zone și măsura în care autoritățile locale dispun de informații suficient de actualizate pentru a genera un plan de măsuri.
- De a identifica blocaje și oportunități de intervenție la nivel local care ar putea beneficia de noi rezolvări prin încadrarea în meniul de intervenții finanțabile în acțiunea 3.3.

Pornind de la cunoștințele dobândite în urma analizei situaționale, a consultărilor cu actori cheie și a exercițiului de validare a datelor, cea de-a doua parte a acestui raport prezintă o gamă de măsuri care se pretează finanțării, precum și criteriile propuse pentru prioritizarea aplicanților în cadrul apelului Acțiunea 3.3 din POIDS. Pentru a sprijini MIPE în a îndeplini obiectivul propus în acțiunea 3.3 de a sprijini reglementarea așezărilor informale în cel puțin 200 de UAT-uri, în a doua secțiune este descrisă o propunere de structurare a apelului de finanțare care subliniază candidații eligibili, structura operațională, măsurile eligibile finanțării și procedura de prioritizare. De asemenea, secțiunea finală arată cum este poziționată finanțarea POIDS într-un demers mai amplu de integrare și desegregare a așezărilor informale, indicând programe și oportunități care ar putea duce investițiile mai departe.

2. Selectarea localităților

Această secțiune prezintă cele 5 localități pilot pentru a determina în ce măsură prezența lor în baza de date indică corect nevoia de sprijin în cadrul operațiunii POIDS 3.3 și care sunt barierele cu care se confruntă nivelul local care poate nu sunt reflectate în baza de date, dar ar trebui abordate în apel. Procesul de selecție pornește de la lista localităților care au fost incluse în baza de date MDLPA începând cu anul 2021. Cele cinci localități au fost selectate pentru a reprezenta un eșantion divers de așezări care pot fi eligibile pentru operațiunea POIDS 3.3. Acestea acoperă mai multe zone ale țării, reprezintă atât mediul rural cât și cel urban, iar așezările informale prezintă trăsături diverse cum ar fi: prezența riscurilor naturale, calitatea materialelor de construcție, regimul juridic, intensitatea vulnerabilității socio-economice, sau gradul de conectare la infrastructura de bază.

Figură 1. Vizite pe teren în cinci așezări informale

Procesul de selecție al celor cinci localități a urmărit o structură care ar putea fi cel puțin parțial adaptată într-un proces național de prioritizare pentru atribuirea fondurilor din cadrul POIDS 3.3. Selecția a constat în două părți, unde prima delimita localitățile eligibile, iar a doua acorda prioritate acelor așezări care- cel puțin conform datelor raportate- prezentau ori un număr mai mare de beneficiari ori o intensitate mai mare a factorilor de vulnerabilitate multidimensionali care intensifică nesiguranța și marginalizarea locuitorilor.

Tabel 1. Criterii de prioritizare a localităților pentru vizitele pe teren

1. Eligibilitate	Prezență în baza de date MDLPA, date complete fără categorii majore lipsă Grupare de min. 3 locuințe fără statut legal Locuitorii aparțin de grupuri vulnerabile
-------------------------	--

<p>2. Factori de nesiguranță și marginalizare</p>	<p>Nr. mare al populației (peste 100 de rezidenți declarați)</p> <p>Numărul ridicat de persoane situate în condiții de risc fizic și marginalizare socială, printre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construcții din materiale improvizate; • Conectare la utilități deficitare (electricitate, drumuri); • Supra-aglomerare locativă; • Înregistrare la medic de familie scăzută; • Participare școlară scăzută; • Șomaj ridicat; • Nr. persoane fără acte de identitate; • Prezența riscurilor fizice (ex: incendiu, inundație, alunecări de teren, poluare);
<p>3. Diversitate</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zonă funcțională (intravilan / extravilan); • Regim juridic (proprietate privată, domeniul privat al UAT, domeniul public); • Tipologii de localități (comune, orașe, municipii); • Distribuție teritorială (din 5 regiuni de dezvoltare diferite).

În prima etapă a selecției a fost desemnată eligibilitatea, care în acest caz a fost indicată de prezența localității în baza de date a așezărilor informale a MDLPA. Au fost luate în considerare localitățile care au declarat că în cadrul UAT-ului există așezări informale și au transmis aceste date Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației în cadrul solicitării de colectare de date din 2021 completate prin Anexa 4. Înscrierea în baza de date MDLPA dovedește încadrarea în definiția legală a așezării informale care constă în trei parametrii cumulativi: o grupare de minim 3 locuințe dezvoltate spontan, fără nici un drept de deținere, unde locuiesc majoritar grupuri vulnerabile. De obicei în aceste așezări se observă și infrastructura fizică și socială deficitară, iar împreună acești factori generează excluziune, segregare și marginalizare.

Încadrarea în baza de date MDLPA reprezintă de asemenea mobilizarea politică la nivel local, indicând disponibilitatea de a aloca resurse administrative, politice, umane și financiare către procesul reglementării. Intervențiile în așezări informale și pentru comunitatea de locuitori predominant de etnie romă este, din păcate, un subiect tensionat politic care prezintă frici electorale. Faptul că subiectul locuirii informale a fost abordat la nivel central și MDLPA a solicitat clar recunoașterea acestor așezări a construit o fundație de legitimitate pe care autoritățile locale se pot baza ca să avanseze identificarea așezărilor din UAT și să formuleze un plan de măsuri. Totodată, există în continuare județe, cum ar fi județul Constanța, care nu a raportat nici o astfel de zonă de locuire informală, semnalând că persistă nevoia de a încuraja autoritățile locale să își recunoască și asume rolul în astfel de situații. Pentru a crește impactul fondurilor POIDS asupra îmbunătățirii condițiilor de locuire, sunt important de recunoscut localitățile care își asumă provocarea reglementării și au recunoscut existența așezărilor informale care depind de ele.

După stabilirea eligibilității, a fost aplicată o logică de prioritizare care pune în frunte situațiile cele mai apăsătoare, cu un grad de urgență ridicat care amenință securitatea locuirii și a bunăstării. Au fost

folosite două criterii pentru a identifica localitățile cu nevoie urgentă de intervenție: numărul de persoane aflate în situații de risc, pentru a îmbunătăți condițiile de trai pentru cât mai multe persoane, și intensitatea riscului. Riscul este înțeles drept orice amenințare la siguranța și incluziunea unei persoane rezultată din formele de locuire informale, care deseori aduc asupra lor diverse forme de risc fizic (localizarea pe terenuri periculoase, lipsa de conectivitate la drumuri, școli, apă curentă sau electricitate, expunerea la frig și umiditate), sau excluziune socială (dificultatea de a accesa școli desegregate, segregare spațială și discriminare, invizibilitate politică, clivaj cu restul comunității, limitare oportunităților de dezvoltare economice).

După selecția unei liste scurte de cazuri prioritare, au fost selectate 5 localități care asigură o diversitate de tipologii de situații, pentru a obține informații cât mai complete și relevante pentru operaționalizarea măsurilor finanțabile prin POIDS 3.3. Orice inițiativă de reglementare o să fie specifică local, dar există câțiva factori generali care ar putea să schimbe abordarea sau măsurile necesare. Selecția acoperă o diversitate de tipuri de localități și localizări ale așezării informale în relație cu UAT-ul pentru a asigura că programul nu favorizează accidental prin structura sa o singură tipologie de reglementare, ci oferă o plajă incluzivă de măsuri eligibile către finanțare relevante pentru un amestec de nevoi diferite.

Vizitele au avut loc în perioada Ianuarie-Februarie 2023 și au inclus interviuri cu factori decizionali cheie de la nivel local. În fiecare localitate au participat la interviu reprezentanți ai Primăriei (Primar sau Vice-Primar), ai Direcției de Asistență Socială (referenți sau asistenți sociali) și ai Serviciului de Urbanism. Ghidul interviurilor se poate regăsi în Anexa A, iar discuțiile au urmărit pe de o parte să valideze datele raportate în Anexa 4 a MDLPA, iar pe de altă parte să descopere calitativ care sunt impedimentele și oportunitățile de acțiune pentru a reglementa așezările informale (înțelegerea termenilor, mobilizarea politică, proceduri de lucru, parteneriate, finanțări, etc.). Interviul a fost urmat de o vizită în zona țintită pentru o validare rapidă a cadrului fizic.

Tabel 1. Caracteristicile așezărilor informale vizitate

Localitate	Nr. populație	Situație locuire (zonă de risc, materiale improvizate, infrastructură, aglomerare)	Vulnerabilitate socială (șomaj, educație, buletine, acces medical)	Tipologii (rural, regim juridic, zona funcțională)
Pâncota, Arad	940	81% materiale convenționale, fără riscuri, acces la drum și electricitate, medie 7.8 persoane/gospodărie	85%* ¹ șomaj și fără școală absolvită, majoritatea adulților și copiilor înscriși la medic de familie	Urban, mix extravilan și intravilan, mix regim juridic
Șamșud, Sălaj	191	71% materiale neconvenționale, conectate la drum dar numai 14% la electricitate, fără riscuri fizice	94%* șomaj, 52% din adulți fără școala elementară, 41% din adulți și majoritatea copiilor	Rural, regim juridic nedeclarat, intravilan

¹ * reprezintă dată care pot fi inexacte; calculele privind șomajul nu par a fi fost defalcate pentru a exclude populația care nu este aptă de muncă

Valea Pomilor, Șamșud, Sălaj	54	34% materiale neconvenționale, toate gospodăriile au acces la drum, toate au acces la electricitate dar nu se cunoaște câte în mod ilegal	înscriși la medic de familie Majoritatea fără un loc de muncă*, pondere mare de adulți fără educație primară.	
Panciu, Vrancea	915	92% materiale neconvențional, 8 în zone de risc natural sau de poluare, 0 acces la electricitate și numai 67% la drum, medie de 8 persoane per gospodărie	13% șomaj, 41% din copii nu sunt înscriși la școală, 20% din adulți și majoritatea copiilor înscriși la medic de familie	Urban, domeniu public, intravilan
Drăgăneasa, Prahova	270	10 in zone de risc natural, 52% materiale improvizate, toate conectate la drum, 48% conectate ilegal la electricitate,	23% șomaj, 24% adulți înscriși la medic de familie, date despre educație nu sunt disponibile	Rural, mix de proprietate privată și domeniul public al UAT, intravilan și extravilan
Toplița, Harghita	373	38 în zone de risc natural, 50% conectate la electricitate, majoritatea din materiale convenționale, media de 5.7 persoane/gospodărie	Majoritatea fără loc de muncă* și educație primară; toată lumea este înscrisă la medic.	Urban, intravilan, proprietate privată

3. Validarea Localităților

În perioada ianuarie-februarie 2023, echipa Băncii Mondiale a întreprins vizite la fața locului în cinci localități pilot pentru a efectua o analiză comparativă a situației raportate în baza de date și în teren. Cele cinci așezări informale au fost alese în dialog cu MIPE și MDLPA în baza unei analize preliminare a bazei de date pentru a selecta localități cu caracteristici variate care în teorie ar putea fi eligibile pentru sprijin în cadrul Programului Operațional România pentru Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027.

În această secțiune sunt prezentate fișele fiecărei localități pilot și o serie de perspective câștigate care pot fi introduse în operaționalizarea POIDS 3.3. Fișele detaliază aspectele raportate în baza de date și cele identificate din teren, acțiunile deprinse de primărie până la momentul actual, barierele cu care se confruntă și o aplicare a sistemului de identificare de potențiale măsuri în baza informațiilor deținute. Deși informațiile raportate în baza de date și cele din teren nu sunt identice și arată variațiuni, acestea indică către aceleași tipuri de nevoi și așadar opțiuni asemănătoare pentru intervenții.

3.1 Pâncota

Orașul Pâncota are două zone de așezări informale, una situată pe str. Câmpiei (intravilan) iar a doua pe str. Barbu Lăutarul (parțial extravilan). Marea parte a celor două așezări este situată pe domeniul public, iar câteva unități locative din Barbu Lăutarul pe teren privat. Cu excepția unor membrii ai comunității care după o perioadă de muncă în străinătate și-au formalizat situația locuirii cumpărând teren și construind înafara așezării, rezidenții nu dețin acte pentru terenul și lăsele în care locuiesc. Planul Urbanistic General a fost actualizat în urmă cu mai mult de 10 ani, dar în momentul actual are loc cadastrarea întregii localități prin programul de cadastrare gratuită ANCP. Cu această ocazie, o parte a așezării care era situată în zona extravilan va fi transferată în intravilan.

Tabel 2. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Pâncota

<p>Pâncota, Arad Regiunea Vest</p>		
<p>Tip date</p>	<p>Baza de date – MDLPA 2021</p>	<p>Validare pe teren</p>
<p>Suprafața așezării</p>	<p>2.5 ha</p>	<p>✓</p>
<p>Intravilan/Extravilan</p>	<p>Intravilan și extravilan</p>	<p>Aproximativ 10% din unități în extravilan în cartierul Barbu Lăutaru</p>
<p>Regim juridic</p>	<p>150 domeniu public, 82 proprietate privata a UAT</p>	<p>Există unități și pe proprietate privată, număr incert.</p>
<p>Nr. locuințe</p>	<p>232</p>	<p>✓</p>
<p>Anul fondării</p>	<p>1850</p>	<p>Estimat</p>
<p>Materiale construcție</p>	<p>190 convenționale, 49 neconvenționale</p>	<p>Majoritatea caselor erau construite din cărămidă, erau cazuri de utilizare de materiale neconvenționale dar preponderent pentru ferestre, izolație și adăposturi pentru animale</p>
<p>Case nou construite/părăsite</p>	<p>-</p>	<p>Posibil mai multe</p>
<p>Case distruse</p>	<p>-</p>	<p>✓</p>
<p>Riscuri fizice</p>	<p>neraportate</p>	<p>✓</p>
<p>Acces infrastructură (drum, electricitate, apa)</p>	<p>Acces la drumuri și electricitate pentru toate gospodăriile</p>	<p>Drumul principal este asfaltat, și vor urma și străzile din interiorul așezării.</p>

Populație (nr, etnie, densitate)	940, toți de etnie romă, 7.8/gospodărie (supra-aglomerare)	Este dificil de oferit un număr precis, din cauza tendințelor de migrație.
Venit (nr. fără loc de muncă, surse principale de venit)	700 fără muncă, venitul principal din munca cu ziua și vânzarea de deșeuri reciclabile. 15 gospodării ajutor social	Nu a putut fi confirmat în timpul vizitei la fața locului
Educație (adulți, copii)	Nu se știe câți copii sunt în școală	Toți copiii sunt înscriși dar majoritatea abandonează școala între clasele 4 și 8.
Sănătate (acces adulți, copii, boli infecțioase)	Majoritatea adulților și copiilor înscriși	Nu a putut fi confirmat în timpul vizitei la fața locului
Fără buletin	Toți rezidenții au documente de identitate	✓
Măsurile existente (relocare, in situ)	Solicitare fonduri (OCPI oficiu cadastru) pentru măsurători și cadastru (serviciul urbanism) pentru 150 gospodării Asfaltare drum și extindere rețea de apă (parțial și canalizare) pentru toate gospodăriile Instruire copii la Centrul de Zi Pâncota (DAS) Relocarea a 90 de persoane în 30 locuințe sociale nou construite	Nu a fost luată nicio măsură expresă pentru locuitorii din așezările informale. S-au depus eforturi pentru extinderea drumurilor asfaltate pentru restul localității, de care au beneficiat și locuitorii din așezări. Centrul de zi este funcțional, dar cu resurse umane și participare redusă. Proiectul de case sociale și baie comunală este moștenit de la fosta administrație, dar nu a fost demarat.
Părțile interesate care au fost intervievate	Primar, Direcția de Urbanism și Direcția de Asistență Socială	Primar, Direcția de Urbanism și Direcția de Asistență Socială

Noul cadastru formează baza necesară pentru o viitoare înregistrare în cartea funciară, dar nu fără un proces de mediere comunitară de durată. Fondurile ANCPI pot asigura și intabularea, dar pentru acest lucru autoritățile locale trebuie să colaboreze cu comunitatea, preferabil via mediatori, pentru a trasa linii demarcatore clare între loturi în consens cu locuitorii și a găsi forme potrivite de acordare a unui drept de folosință al parcelelor. Pe măsură ce familiile din așezare cresc, apar construcții noi și diverse zone gri vis-a-vis de distribuția parcelelor și utilizarea spațiilor.

Calitatea locuirii este deficitară mai ales privind accesul la utilități, dar în ambele zone locatarii au realizat îmbunătățiri. Majoritatea caselor sunt construite din cărămidă și se văd semne de izolare termică, iar materialele neconvenționale sunt în principal folosite pentru adăposturile de animale. Pe de altă parte, unitățile locative nu sunt conectate la apă curentă și canalizare, iar conectarea la electricitate este parțial ilegală. Extinderea rețelei de apă tocmai a fost finalizată pe artera principală din Câmpiei și Barbu Lăutarul,

așadar racordarea este posibilă în teorie, dar pentru jumătate din unitățile din zona Câmpiei este nevoie de o extensie adițională. În practică, brânșarea nu se poate face fără o formă de sprijin financiar și birocratic. Drumul principal este asfaltat, dar străzile dintre case și din spatele lor nu sunt, mai ales în zona Câmpiei, deși primăria derulează la momentul actual un proiect de asfaltare care include și așezările informale. Nu în ultimul rând, primăria a accesibilizat conectarea la internet prin programul Wifi4EU.

Deși sunt situate relativ aproape una față de celălaltă, s-au observat diferențe semnificative între cele două așezări. Calitatea materialelor de construcție ale unităților construite mai recent în cartierul Barbu Lăutarul a fost îmbunătățită semnificativ, deși multe dintre ele încă nu au documente. În timp ce unitățile din Str. Câmpiei nu aveau drumuri asfaltate, rezidenții din cartierul Barbu Lăutarul și-au creat propriul drum, pe care orașul l-a introdus în nomenclatorul stradal și l-a numit Str. Extravilan. Diferențele observate între cele două situri aflate la doar câteva sute de metri unul de celălalt subliniază, de asemenea, abilitatea comunității de a se ajuta și dezvolta în timp. Schimbările au provenit în mare în urma migrației economice în străinătate și investiția economiilor în calitatea locuirii. Deși foarte puțini, unii dintre cei care s-au întors au reușit să cumpere proprietăți și să se mute în zona formală a orașului (chiar pe cealaltă parte a drumului, în intravilan).

Așezările informale sunt situate la marginea localității dar nu sunt separate de bariere fizice față de restul zonelor de locuire sau de obiectivele de utilitate publică. Pâncota este un oraș mic și, deși așezările informale sunt la periferia orașului, este ușor de ajuns în diverse părți ale orașului iar grădinița este la mai puțin de 500 metri distanță. Din păcate, centrul de zi dedicat copiilor în situații precare este în partea opusă a localității, nu are suficient personal, iar rata de participare este foarte mică. În oraș există o școală gimnazială, un liceu, și o clinică medicală, la care au acces formal persoanele din Barbu Lăutaru și Câmpiei.

Locuitorii așezărilor se confruntă cu un grad mare de șomaj, părăsirea timpurie a sistemului educațional și o incidență ridicată a mamelor minore. Direcția de Asistență Socială are capacitate limitată la nivel local, și deși centrul de zi a beneficiat de programul de finanțare VIP-PLUS de la nivel județean, nu există asistenți sociali cu normă întreagă în comunitate. Problemele sociale, cum ar fi lipsa de integrare pe piața muncii locale, abandonul școlar și violența împotriva femeilor persistă, diminuând oportunitățile de dezvoltare pe termen lung ale populației.

Măsuri existente și provocări administrative

Primăria a făcut demersuri pentru a facilita accesul la utilități în zona marginalizată în ciuda absenței documentelor de proprietate sau închiriere. Primăria locală a eliberat adeverințe pentru construcțiile noi, în urma amendamentelor din Codul Fiscal care permit declararea utilizării unui spațiu, înregistrarea sa în nomenclatorul stradal, și ulterior accesarea serviciilor precum apă și electricitate.

Administrația precedentă a realizat un plan pentru construcția de locuințe sociale, dar prioritatea administrației curente a fost extinderea infrastructurii utilitare. În zona Câmpie există un plan aprobat pentru o baie comunală și construcții de blocuri sociale P+4 în proximitate, dar primăria nu plănuiește să le execute în viitorul apropiat. Prioritatea a fost de a extinde rețeaua de apă și de drumuri în toată localitatea, inclusiv în așezările informale (prin fonduri PNDL și PNDR). Capacitatea pentru intervenții sociale este limitată, personalul de asistență socială din oraș numără doar trei persoane (cu o dependență semnificativă de o singură persoană) iar în oraș nu activează ONG-uri care ar putea suplimenta acest rol.

Principalele constatări pentru includerea în programului de finanțare

Următorul tabel arată orientativ câteva direcții de intervenție posibile pentru așezările din Pâncota, pentru a vedea către ce fel de acțiuni trebuie să răspundă Acțiunea POIDS 3.3. Unele dintre măsurile prezentate erau deja în vizorul administrației, iar altele sunt contribuția echipei după discuția cu autoritățile locale, vizita pe teren, și prin prisma expertizei echipei. Nici una dintre intervențiile propuse nu este imperativă și o listă de măsuri adecvată nu poate rezulta decât în urma unui proces de analiză complex.

Tabel 2. Posibile opțiuni de intervenție : Pâncota

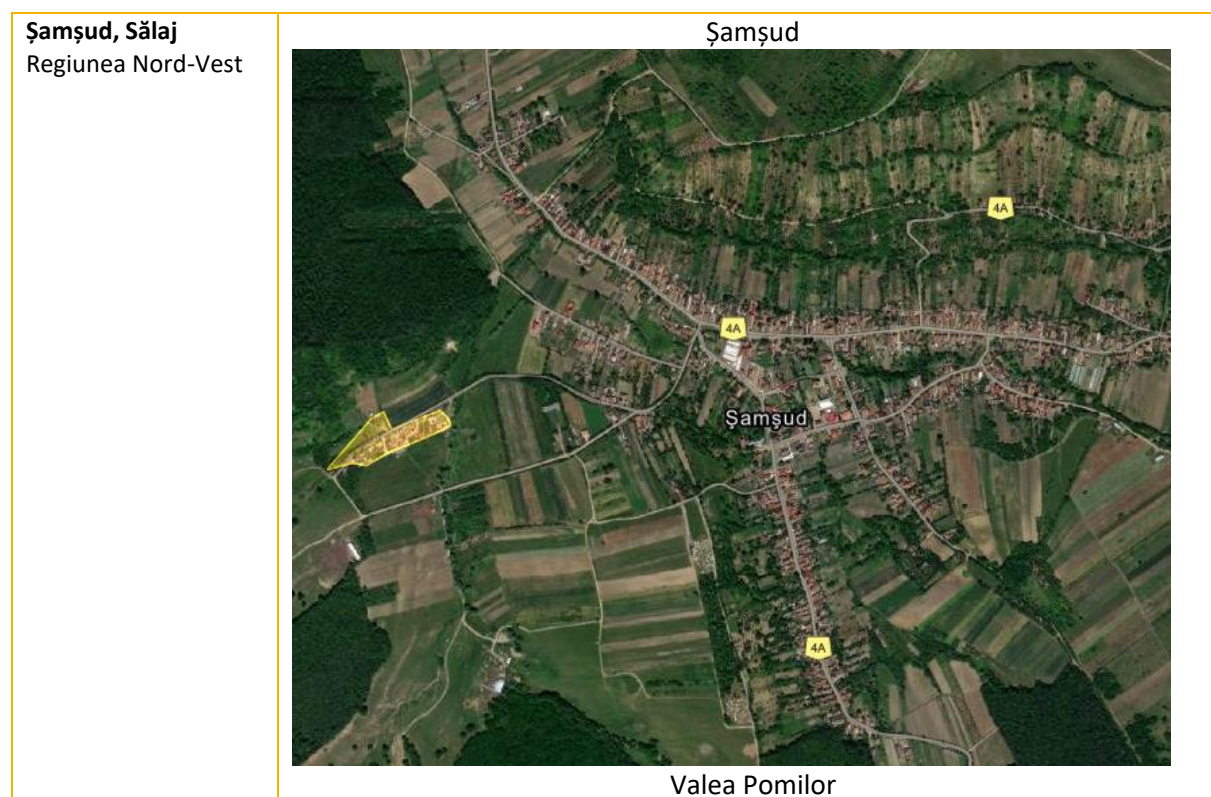
Nevoie/provocare	Opțiuni de intervenție
Reglementarea zonei (terenuri construibile cu funcțiunea de locuință)	Finalizarea cadastrului și includerea în intravilan a zonelor mărginașe. Mediatori comunitari pentru pregătirea parcelării
Calitatea locuirii	Realizarea unei băi comunale în zona Colonia, unde planul este deja aprobat. Instituirea unui serviciu de administrație care asigură buna întreținere a utilităților publice și siguranța utilizatorilor.
Dreptul de folosință	Identificarea unor soluții de închiriere, concesiune sau împrumut, în defavoarea relocării. Mutarea la bloc în aceeași zonă periferică diminuează

	strategiile de reziliență ale comunității (animale, cultivare) și riscă să formalizeze segregarea (în cazul caselor se poate încuraja mixitatea socială pe termen lung, dar în blocuri sociale este extrem de dificil; blocurile sociale riscă să excludă persoanele fără venituri și să cauzeze mutarea așezării informale în altă parte, în condiții mai nefavorabile)
Acces la servicii sociale	Realizarea unui centru de zi aproape de comunitate, cu servicii sociale integrate: <ul style="list-style-type: none"> • Sesiuni de informare despre sănătatea reproductivă, • Caravană sanitară • Creșă pentru copii • Servicii de formare profesională sau servicii de ocupare a forței de muncă • Management de caz pentru copii cu risc ridicat de abandon școlar
Integrarea spațială și infrastructurală	Facilitarea conectării la apă, finalizarea asfaltărilor

3.2 Șamșud

În comuna Șamșud există două așezări informale, una aferentă satului Șamșud, iar cealaltă în satul Valea Pomilor. Majoritatea gospodăriilor au primit adeverințe de înregistrare a unităților locative în Registrul Agricol, dar situația lor juridică este în continuare nereglementată. Majoritatea unităților din Colonie (Șamșud) sunt situate pe domeniul public al UAT în intravilan, în timp ce toate unitățile din Valea Pomilor sunt situate pe proprietate privată iar o mică suprafață este situată în extravilan. Actualizarea PUG-ului este în curs de desfășurare și prevede includerea acestei zone în intravilan. Nu au fost identificate restricții de construcție sau surse de risc fizic iar zona de locuire din Valea Pomilor este în continuarea directă a zonei de locuire formală, fără distanțe lungi sau bariere fizice care să separe comunitățile sau să îngreuneze accesul la facilitățile publice. Colonia în Șamșud este într-o zonă de pășune separată de sat, cu o densitate mare de locuințe conectate de Șamșud de un drum asfaltat. În viitor, atât autoritatea locală cât și rezidenții au semnalat interes în a cadastra toate gospodăriile și a găsi soluții pentru a le înregistra în Cartea Funciară, dar până în momentul actual primăria a întâmpinat dificultăți în a găsi topografi care pot cartografia situația teritorială specifică așezărilor informale.

Tabel 3. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Șamșud

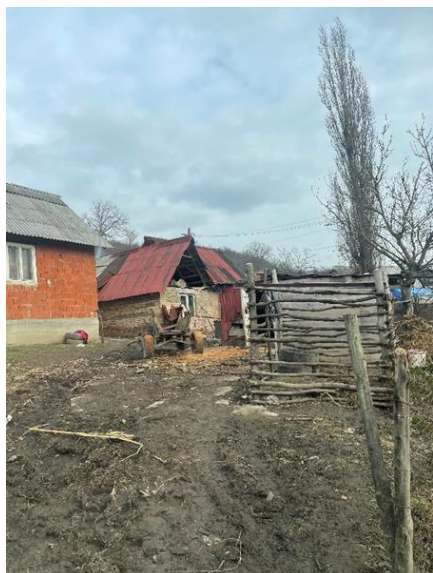

Tip date	Baza de date – MDLPA 2021	Validare pe teren
Materiale de construcție	25 unități din materiale neconvenționale și 10 convenționale în Șamșud; 19 neconvenționale și 10 convenționale în Valea Pomilor.	Există o divizare spațială în ceea ce privește calitatea locuințelor. În așezarea informală din Șamșud (Colonia) se folosesc mai multe materiale neconvenționale, în timp ce în Valea Pomilor, în afară de câteva excepții, se folosesc preponderent materiale convenționale.
Teren	Șamșud 2ha, intravilan, regimul juridic nedeclarat Valea Pomilor 1.5, intravilan, 29 gospodării pe teren privat	Este teren public care nu a fost retrocedat O parte din Valea Pomilor este în extravilan
Infrastructura	Există acces la drumuri de legătură, dar doar 5 gospodării sunt conectate la electricitate în Șamșud. În Valea Pomilor, toate gospodăriile sunt conectate atât la drum cât și la electricitate.	Aproape toată lumea este conectată la electricitate, dar în mod ilegal (în afară de cele 5), deși numărul de cereri formale este în creștere. Există drumuri de legătură bune, dar drumurile interioare și secțiunea de drum de legătură din așezare trebuie asfaltate - acest lucru este planificat după ce se termină extinderea conductei (aproape gata).
Riscuri fizice	Nu există riscuri fizice.	Confirmat de autoritățile locale
Populație	191 de persoane în Șamșud, 160 în Valea Pomilor. Majoritatea șomeri (180 respectiv 150), principala sursă de venit este reprezentată de alocațiile sociale și munca cu ziua.	VP 300 de persoane, Șamșud 200 (vulnerabilitate mai intensă, în jur de 3 familii sunt zilieri/ muncitori sezonieri). În VP mai multe persoane au plecat la muncă în străinătate și la întoarcere au cumpărat case

	Toată lumea este înregistrată la un medic de familie și toată lumea are acte de identitate.	În sat. Copiii sunt înscriși la școală, dar abandonează rapid, mai ales dacă prezența la școală nu condiționează alocațiile sociale. Toată lumea este înregistrată la medicul de familie și toată lumea are acte de identitate.
Măsurile existente (relocare, in situ)	Planul de rezolvare a drepturilor de proprietate până în 2024, pentru a extinde infrastructura de bază esențială, în special în ceea ce privește apa și apele uzate. Campanie DAS pentru stimularea înscrierilor școlare și campanii de informare finanțate de POCU.	Nu a fost luată nicio măsură specială sau expresă pentru a ajuta locuitorii din așezările informale. S-au depus eforturi pentru extinderea drumurilor asfaltate pentru restul localității, de care au beneficiat și locuitorii din așezări.
Părțile interesate care au fost interviewate	DAS Urbanism Viceprimar Primar	

Extinderea infrastructurii de bază a fost una dintre prioritățile primăriei în ultimii ani, așadar în ambele așezări a ajuns rețeaua de apă și drumuri, dar racordarea individuală a gospodăriilor rămâne o provocare. În cea mai mare parte a comunei există infrastructură de bază, cu mai multe proiecte de

asfaltare a drumurilor în curs de desfășurare în ultimii ani și extinderea conductelor de apă prin programe de finanțare națională care a fost finalizată anul acesta. Racordarea gospodăriilor la rețeaua de apă va rămâne o provocare, iar momentan majoritatea caselor nu au apă curentă, nu sunt conectate la canalizare, și nu beneficiază de servicii de colectare a deșeurilor. Primăria a identificat nevoia unui proiect de baie comunală pentru care trebuie atrase fonduri. Informal, aproape toate gospodăriile sunt conectate la electricitate dar numărul de contracte este foarte mic, deși a fost semnalat către autoritățile locale interesul familiilor de a se conecta formal. Comuna are acces moderat la infrastructura socială, cu o grădiniță în apropierea așezării care derulează un program de jumătate de zi. Comuna a avut anterior un centru de zi dar care necesită fonduri pentru a putea contracta servicii și a îl pune în funcțiune. Cel mai apropiat liceu se află în comuna Șarmășag, dar autobuzul școlar funcționează doar în perimetrul UAT-ului. Cel mai apropiat spital de Șamșud este Spitalul Județean de Urgență Orășenesc Sălaj (la 20 km, 21 min).

Ponderea materialelor de construcție neconvenționale este destul de mare, mai ales în zona Colonie.

Există câteva structuri mai recente care tind să fie construite folosind materiale convenționale, iar în Valea Pomilor calitatea locuirii a crescut prin investițiile personale ale locatarilor în urma muncii în străinătate, dar și a structurilor intra-comunitare de suport pe bază religioasă. În Valea Pomilor are loc un proces de integrare voluntară, tot mai des membrii comunității marginalizate cumpără teren și construiesc case în partea de locuire formală a satului, sau au cumpărat teren cu chitanțe de mână în trecut.

Vulnerabilitatea socio-economică este ridicată, prezentând o incidență mare a abandonului școlar și a șomajului. Deși există înscriere universală la școală, prezența este foarte scăzută iar mulți copii abandonează școala până în clasa a 8-a. La momentul actual, un singur copil din comunitate merge la liceu în Sărmășag. Aproximativ 180 de persoane sunt raportate ca fiind în șomaj, cele mai importante surse de venit fiind pensia alimentară și ajutoarele sociale; de asemenea o parte semnificativă a populației a plecat la muncă în străinătate, iar mulți dintre cei rămași lucrează informal ca zilieri sub formă de asistență comunitară, în munca agricolă și în construcții. Lipsa opțiunilor de îngrijire a copiilor a fost remarcată ca fiind deosebit de problematică în ceea ce privește împiedicarea accesului mamelor tinere la un loc de muncă, în special pe fondul ratei ridicate de natalitate.

Măsuri existente și provocări administrative

Administrația locală indicat o bună cunoaștere a fondurilor europene și naționale disponibile, însă accesul la asistență tehnică pentru rezolvarea regimului funciar ar fi deosebit de binevenit. Oficialii locali au accesat fonduri naționale pentru înregistrarea proprietăților oferite de ANCPI prin Programul Național de Cadastru și Carte Funciară. Cu toate acestea, dificultățile în procedurile privind parcelarea s-a dovedit a fi un punct dificil de rezolvat nu numai juridic dar și prin prisma negocierilor în rândul locuitorilor, ceea ce a determinat oficialii să organizeze "ședințe la fața locului" pentru a rezolva distribuția și delimitarea parcelelor. Oficialii locali au subliniat necesitatea unor mediatori imparțiali și sensibili, din cadrul comunității dacă este posibil, care să se ocupe de problema repartizării parcelelor de teren în cadrul așezărilor în care au fost ridicate construcții pe terenuri comune și să încurajeze respectarea delimitărilor spațiale.

Oficialii locali au indicat o dorință ridicată de implicare pentru a răspunde nevoilor locale și pentru a încuraja integrarea, deși întâmpină dificultăți tehnice și financiare. Intervențiile anterioare au vizat rezolvarea regimului juridic a terenurilor în cauză și asigurarea furnizării infrastructurii de bază, anume apă și canalizare, drumuri, și un centru comunitar. Până în prezent, lipsa clarității regimului juridic al terenului a reprezentat o provocare deosebită în accesul la apă și energie electrică (deși comuna a furnizat atestate persoanelor fizice cu care să se adreseze către Electrica, este un proces dificil de realizat fără ajutor, mai ales că regulamentul pentru racordarea la energie electrică a trecut prin multiple modificări). Finanțarea pentru asfaltarea drumurilor a fost menționată ca o provocare deosebită pentru comunitate iar de două ori pe an oficialii locali întreprind lucrări de întreținere sau reabilitare a drumurilor de pietriș. Fără o planificare spațială adecvată, centrul comunitar construit nu a răspuns nevoilor comunității și ulterior a fost scos din funcțiune.

Oficialii locali și-au exprimat, de asemenea, deschiderea față de posibilitatea de a participa la proiecte pe tema așezărilor informale prin intermediul structurii existente a GAL-ului, dar și că ar avea nevoie de mai multă susținere de la nivelul județean. Ca parte din GAL, orașul a depus cereri de finanțare pentru proiecte sociale, deși niciunul nu a vizat în mod special populația așezărilor informale. Dacă ar fi disponibile fonduri, autoritățile locale ar dori să întreprindă un proiect de înființare a unui centru și a unui program afterschool în zonă. Colaborarea instituțională cu oficialii județeni a fost descrisă ca fiind destul de distantă, fiind limitată la completarea solicitărilor oficiale de la nivelul județului. Autoritatea publică locală ar putea beneficia de un schimb mai amplu de informații și resurse cu nivelul județean.

O nevoie cheie menționată de oficialii locali a fost aceea de a avea un punct de intrare strategic pentru intervențiile sociale, în special pentru intervențiile timpurii împotriva abandonului școlar. Astfel de intervenții ar putea include înființarea unui centru comunitar unde să aibă loc activități de educație non-

formală, sensibilizarea educatorilor prin cursuri de formare, și angajarea unui mediator comunitar în cadrul primăriei. Practicile și comentariile discriminatorii în grădinițe și școli au descurajat participarea școlară a copiilor romi și este nevoie de o persoană care să construiască o relație cu comunitatea. În trecut comuna a avut un consilier școlar care a oferit sesiuni de consiliere și a preluat rolul unui mediator comunitar. De asemenea, pentru o durată scurtă a funcționat un centru de zi dar acesta era localizat prea departe de comunitatea vulnerabilă și clădirii i-a fost atribuit alt scop.

Principalele constatări pentru includerea în programului de finanțare

Următorul tabel arată orientativ câteva direcții de intervenție posibile pentru așezările din Șamșud, pentru a vedea către ce fel de acțiuni trebuie să răspundă Acțiunea POIDS 3.3. Unele dintre măsurile prezentate erau deja în vizorul administrației, iar altele sunt contribuția echipei după discuția cu autoritățile locale, vizita pe teren, și prin prisma expertizei echipei. Nici una dintre intervențiile propuse nu este imperativă și o listă de măsuri adecvată nu poate rezulta decât în urma unui proces de analiză complex.

Tabel 4. Posibile opțiuni de intervenție : Șamșud

Nevoie/provocare	Opțiuni de intervenție
Reglementarea zonei (terenuri construibile cu funcțiunea de locuință)	Finalizarea cadastrului intravilan O parcelare clară bazată pe consens, prin dialog facilitat de către mediatori comunitari
Calitatea locuirii	Realizarea unei băi comunale Instituirea unui serviciu de administrație care asigură buna întreținere a utilităților publice și siguranța utilizatorilor. Ajutor pentru racordarea la utilități
Dreptul de folosință	Clarificarea soluțiilor pentru drepturile de folosință; APL este dispusă să cesioneze drepturile pentru proprietățile care sunt în posesia lor.
Acces la servicii sociale	Creșterea furnizării de servicii pentru tineri NEETs și tineri cu risc ridicat de abandon școlar Prezență ridicată a mediatorilor sanitari Parteneriat public-privat pentru a crește angajarea în comunitate
Integrarea spațială și infrastructurală	Forme de ajutor pentru racordare la utilități și extinderea drumurilor asfaltate înăuntrul așezării. Parteneriat instituțional cu Sărmășag pentru a asigura transport public către liceu.

Pentru administrațiile locale cu resurse și personal limitate, intervențiile POIDS 3.3 ar putea fi organizate la nivel de ADI sau GAL. Având în vedere că Județul Sălaj are printre cele mai mari concentrații

de așezări informale raportate, merită luată în considerare o abordare strategică bazată pe cooperare pentru a reglementa mai multe așezări informale vecine. O astfel de abordare ar putea valorifica inclusiv structurile de colaborare care există deja, și ar depăși limitările de resurse (financiare, tehnice) a localităților mici, rurale.

Casetă 1. GAL Tovishat

Șamșud face parte din GAL Tovishat, care este un parteneriat de 12 UAT-uri locale. GAL Tovishat s-a dovedit a fi o formă eficientă de organizare intercomunitară pentru atragerea și implementarea proiectelor cu finanțare UE, cu precădere în domeniul agriculturii și energiei regenerabile.

Strategia de dezvoltare locală (SDL) a GAL Tovishat subliniază avantajele pentru UAT-urile partenere în cadrul GAL:

- acțiunile sunt adaptate mai riguros la realitățile nevoilor locale
- costurile de implementare a proiectelor sunt reduse;
- parteneriatul oferă posibilitatea de a utiliza know-how-ul și managementul privat în proiecte publice.

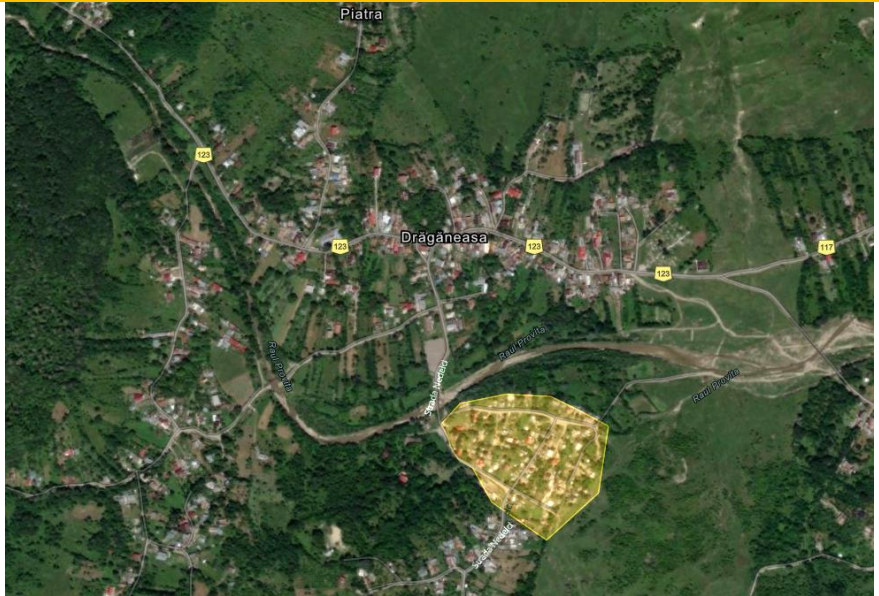
Ca parte a GAL Tovishat, comuna a beneficiat în trecut de parteneriatul cu organizații prestatoare de servicii sociale și care lucrează pentru integrarea minorităților etnice. Măsura 7.8 din SDL acoperă investițiile pentru infrastructura socială și integrarea minorităților etnice.

Sursa: <http://galtovishat.ro/wp-content/uploads/2022/08/SDL-Tovishat-track-changes-v.6-19.07.2022.pdf>

3.3 Drăgăneasa

Pe teritoriul comunei Provița de Jos, în satul Drăgăneasa, a fost identificată o așezare informală care concentrează un număr de 70-80 de familii de etnie romă, însumând aprox. 230 de persoane. Așezarea informală este situată la marginea satului Drăgăneasa, pe terenuri aflate atât în proprietatea primăriei, cât și pe terenuri private (foste zone de pășune). Conform estimărilor primăriei, primul nucleu de 5 familii s-a așezat în această zonă în anii `40-`50, devenind proprietarii terenului pe care s-au așezat, dar ulterior comunitatea a tot crescut, fără însă ca extinderea să se facă pe terenuri deținute legal de noile familii. O parte din noile familii au cumpărat terenuri de la acest prim nucleu în baza unor chitanțe de mână. De asemenea, 10 gospodării s-au dezvoltat pe locuințele amplasate în zonă de risc de inundații și alunecări de teren, respectiv în extravilan. Deși majoritatea locuitorilor așezării au buletine și adrese poștale, acestea nu corespund cu situația în fapt, domiciliile fiind înscrise pe alte adrese.

Tabel 5. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Drăgăneasa

<p>Drăgăneasa, Prahova</p> <p>Regiunea Sud</p>		
<p>Tip date</p>	<p>Baza de date - MDLPA 2021</p>	<p>Teren</p>
<p>Suprafața așezării</p>	<p>2ha</p>	<p>Confirmat de autoritățile locale; în prezent, în zona Nedelci (sat Drăgăneasa, com. Provița de Jos) sunt realizate măsurători și înregistrări cadastrale sistematice prin Programul Național de <i>Cadastru</i> și Carte Funciara, în cadrul proiectului ANCPPI - Primăria Provița de Jos.</p>
<p>Intravilan/Extravilan</p>	<p>Intravilan (sat?)</p>	<p>Cea mai mare parte a așezării informale este situată în intravilan, dar sunt și</p>

		câteva gospodării în extravilan ca efect al situației lor în zona inundabilă (în albia majoră a râului Provița și un izvor situat în partea de nord-est care nu are un canal de scurgere amenajat)
Regim juridic	33 pe proprietatea privată a UAT, restul neraportat	15 familii înscrise pe un singur ROL fiscal; jumătate de teren al primăriei, restul au unor proprietari privați (inclusiv parcele cumpărate înainte de 1989 prin chitanțe de mână pe pășuni). Sunt și cazuri de gospodării aflate atât pe terenul primăriei, cât și pe teren privat.
Nr. locuințe	63	Numărul locuințelor / construcțiilor se confirmă.
Anul fondării	1920	Din interviurile realizate în comunitate rezultă că primele familii de romi nomazi (rudari specializați în prelucrarea lemnului și împletituri din nuiiele) s-au așezat în Drăgăneasa în timpul foametei din 1947, venind din zona Olteniei / Vâlcea. Ulterior, în perioada comunistă nomadismul romilor a fost interzis, fiind obligați să rămână aici, iar comunitatea a crescut prin spor natural
Materiale construcție	Jumătate materiale convenționale, jumătate nu (conform MH, mia mult de jumătate din case din lemn și paianta)	Majoritatea locuințelor sunt construite / reconstruite recent din materiale convenționale, dar calitatea construcțiilor este precară: fundații și structură de rezistență precare, acoperiș improvizat din materiale diferite etc. Există și câteva case construite cu atenție și chiar de dimensiuni mari, dar și numeroase case din chirpici, lemn, paianta și foarte degradate.
Case nou construite/părăsite	3 noi	Dinamica fondului de locuințe este redusă, locuințele noi și cele renovate / reconstruite nefiind semnificativă. Față de situația din anul 2021 este vizibilă dinamica (re)construcțiilor și apariției câtorva noi locuințe (toate situate pe terenul liber din zona de nord, către râu
Case distruse	-	Nu este cazul. Sunt însă numeroase case degradate sau construite prin improvizarea de pereți și acoperiș din

		diferite materiale perisabile / neconvenționale.
Riscuri fizice	10 in zone cu riscuri naturale (Conform memoriului tehnic, riscurile fizice se aplică întregii localități, nu numai așezării informale, și sunt gestionabile)	Confirmat de autoritățile locale, identificate în zona lucrărilor hidrotehnice privind consolidarea malurilor râului Provița, în NV așezare informală
Acces infrastructură (drum, electricitate, apa)	Acces la drum și la electricitate, dar 30 case conectate ilegal.	Doar 15% dintre locuințe au bransament la electricitate, celelalte locuințe se conectează ilegal la acestea
Populație (nr, etnie, densitate)	270, toți de etnie romă, appx. 4.3 persoane/gospodărie	Estimare corectă, cu variații semnificative: migrații pentru muncă sezonieră în țară (cules fructe de pădure și comercializat de-a lungul DN1) și străinătate. Mulți nu declară etnia romă.
Venit (nr fără loc de muncă, surse principale de venit)	43 fără muncă, 38 gospodării ajutor social	O mare parte din populația activă masculină lucrează în construcții (zona Câmpina, Ploiești); o mare parte din populația fără locuri de muncă oficiale lucrează vara la culesul fructelor de pădure / ciuperci și comercializarea pe DN 1.
Alfabetism (adulți, copii)	Date despre educație nu sunt disponibile	Reprezentantul DAS a confirmat că sunt dificil de estimat unele date, în special cel legat de rata de alfabetizare. Copii merg la școala din Drăgăneasa.
Sănătate (acces adulți, copii, boli infecțioase)	Doar 48 de adulți înscriși la medic, 1 cu boli infecțioase	Nu a putut fi confirmat în timpul vizitei la fața locului.
Fără buletin	-	Mulți au buletine, dar cu altă adresă
Măsuri existente (relocare, in situ)	Nu sunt menționate	Primăria a început demersuri pentru îmbunătățirea accesului la infrastructură: regularizarea albiei râului în dreptul caselor potențial afectate de inundații (cu sprijin de la Apele Române), asfaltarea drumurilor, re-amenajarea unei foste grădinițe din vecinătatea așezării în afterschool sau centru de zi, amenajarea unui teren de sport în zonă, cadastrarea zonei

Calitatea locuirii este deficitară atât din punct de vedere al accesului la utilități, cât și din punct de vedere al calității locuințelor. Majoritatea locuințelor sunt construite din materiale improvizate. Este estimat că doar 15% dintre familii au contract legal și bransament la electricitate, iar celelalte familii se conectează informal la aceștia. Nu există rețele de apă și canalizare în toată comuna Drăgăneasa, acest lucru afectând și așezarea informală. Astfel, familiile din această zonă se aprovizionează de la 4 fântâni aflate în zonă, despre care cei din comunitate declară că nu furnizează apă de calitate, iar multe dintre gospodăriile au toalete amenajate în curte. Drumurile principale sunt asfaltate, însă unele dintre case au acces doar la drum de pământ.

Conform discuțiilor în comunitate și cu reprezentanții primăriei, nivelul de dezvoltare a zonei a crescut gradual în timp, precum și nivelul de integrare a copiilor în sistemul educațional. Cu toate acestea, reprezentanții Direcției de Asistență socială declară că este dificil de estimat numărul exact al copiilor înscriși la școală (aceștia centralizând date la nivelul întregii comune), respectiv gradul de alfabetizare la nivelul comunității din așezarea informală. Totodată, reprezentanții DAS au reclamat că, în absența unui centru de zi în zonă, mulți dintre copiii din comunitate sunt lăsați singuri toată ziua sau o mare parte din zi, o mare parte dintre părinți având ca sursă principală de venit vânzarea fructelor de pădure în alte localități din județ. A fost remarcată o tendință a tinerilor de a pleca la muncă în afară țării, în special pentru colectare de fier vechi. Principala activitate aducătoare de venit a celor după 30 de ani este munca sezonieră în agricultură, iar cei după 40 de ani culeg și vând fructe de pădure în zone învecinate. De asemenea, o parte dintre cei apti de muncă lucrează în construcții în orașe mai mari, în special în București. Conform reprezentanților primăriei, locuitorii din zonă sunt în general bine integrați în comunitate, zona nefiind asociată cu o imagine negativă sau de comportament deviant.

Ultimul PUG realizat pentru comună datează din 2012, însă primăria nu dispune de fonduri pentru actualizarea acestuia. Pentru înregistrarea situației terenurilor, practica locală de până acum a fost înscrierea în registrul fiscal și registrul agricol, în baza cărora se pot plăti impozite chiar dacă nu există acte legale pe terenurile ocupate. De asemenea, primăria eliberează la cerere adeverințe de ROL, necesare pentru întocmirea diferitelor dosare precum cele pentru ajutor social, evidența populației, la notar etc.

Măsuri existente și provocări administrative

În momentul realizării vizitei pe teren, autoritatea publică locală era în curs de realizare gratuită a cadastrului pentru această zonă, cu sprijinul ANCP prin Programul Național de Cadastru și Carte Funciara, cu scopul de a înregistra oficial situația terenurilor așa cum sunt delimitate în prezent și pentru a găsi ulterior soluții juridice de acordare a unui drept de deținere asupra terenului pentru fiecare gospodărie. Au fost identificate soluții de restrângere / eliminare a riscurilor naturale (inundații) care afectează o parte din comunitate și pentru includerea în intravilan a gospodăriilor care în acest moment se află în extravilan.

Primăria este proactivă în a identifica soluții pentru clarificarea situației terenurilor și își asumă rolul de mediator în acest proces. În acest demers, reprezentanții ai primăriei, incluzând primarul, analizează fiecare familie în registrul agricol, mediază relația dintre proprietarii inițiali și cei care au cumpărat cu chitanțe de mână de la aceștia și identifică soluții de re-trasare a parcelelor care în acest moment sunt parțial în extravilan sau în zone de risc.

Oficialii locali au indicat o serie de proiecte planificate sau depuse spre finanțare pentru îmbunătățirea accesului la infrastructură socială a comunității din așezarea informală. Printre acestea se numără

regularizarea albiei râului în dreptul caselor potențial afectate de inundații, cu sprijin de la Apele Române, asfaltarea drumurilor, re-amenajarea unei foste grădinițe din vecinătatea așezării în afterschool sau centru de zi, amenajarea unui teren de sport în zonă.

Una dintre provocările majore semnalate de autoritatea publică este lipsa de personal, atât în direcțiile de specialitate (Direcția de Asistență Socială fiind formată dintr-un singur om), cât și pentru accesarea fondurilor. Deși există o bună colaborare cu DAS la nivel județean, reprezentantul DAS local reclamă necesitatea unei strategii și a unui plan de acțiune locală pe asistență socială pentru a putea avea impact în acțiunile întreprinse. De asemenea, a fost semnalată necesitatea unor mediatori sanitari și/sau comunitari pentru lucrul îndeaproape cu comunitatea.

De asemenea, o altă provocare majoră semnalată este bugetul foarte redus al primăriei atât pentru implementarea proiectelor necesare la nivelul comunei, cât și pentru a atrage personal prin salarii atractive. O soluție identificată în acest sens este asocierea cu comuna învecinată, pentru a putea aplica la proiecte eligibile pentru localități cu un număr mai mare de locuitori. Cazul comunei Provița de Jos (și a satului Drăgăneasa) ilustrează avantajul de a putea atrage fonduri pentru reglementare și investiții printr-un cadru asociativ, cum ar fi un GAL rural sau ADI.

O altă provocare identificată este legată de posibilitatea redusă pentru acordarea unor ajutoare sociale persoanelor din așezarea informală din cauza condițiilor impuse prin lege. Un exemplu semnalat este cel al familiilor care au achiziționat o mașină, fiind astfel excluse din încadrarea în „persoane vulnerabile”, deși valoarea automobilului este foarte redusă, iar condițiile de locuire sunt foarte precare. Această situație ridică o întrebare mai amplă despre definirea vulnerabilității și a găsi metode de intervenție care încurajează împuternicirea și investițiile graduale ale familiilor în condițiile proprii de trai, utilizând o înțelegere a vulnerabilității care cuprinde volatilitatea și complexitatea de la firul ierbii. Situații similare înregistrează numeroase alte persoane / gospodării care au locuințe precare, dar care nu pot beneficia de unele prestații sociale (încadrare în categorii vulnerabile) ca urmare a faptului că au aparatură electrocasnică, autoturisme, sisteme tradiționale de încălzire etc.

Principalele constatări pentru includerea în programului de finanțare

Următorul tabel arată orientativ câteva direcții de intervenție posibile pentru așezările din Drăgăneasa, pentru a vedea către ce fel de acțiuni trebuie să răspundă Acțiunea POIDS 3.3. Unele dintre măsurile prezentate erau deja în vizorul administrației, iar altele sunt contribuția echipei după discuția cu autoritățile locale, vizita pe teren, și prin prisma expertizei echipei. Nici una dintre intervențiile propuse nu este imperativă și o listă de măsuri adecvată nu poate rezulta decât în urma unui proces de analiză complex.

Tabel 6. Direcția potențială de intervenție pe baza bazei de date: modernizare și regularizare

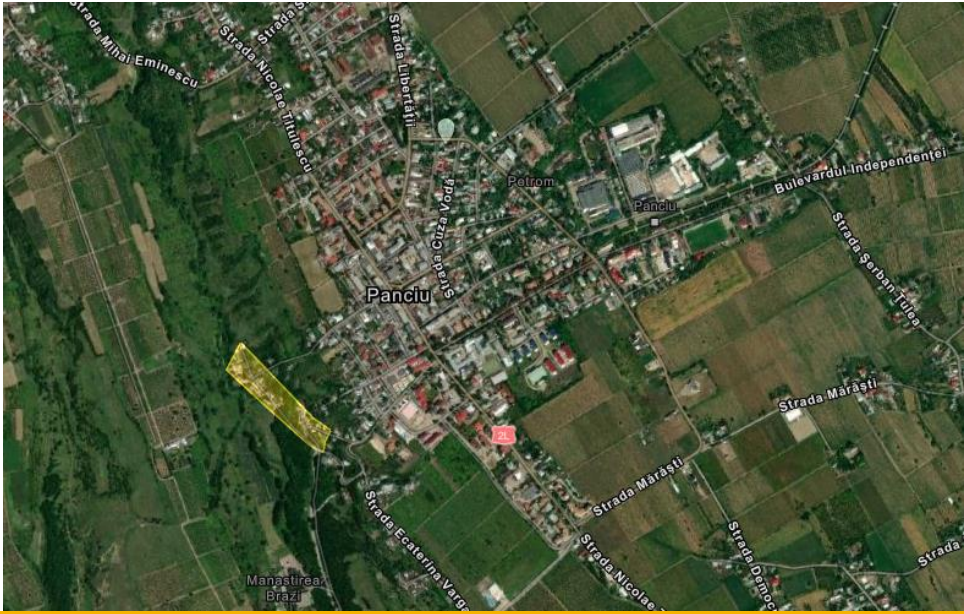
Nevoie/provocare	Opțiuni de intervenție
Reglementarea zonei (terenuri construibile cu funcțiunea de locuință)	Instituirea unui regim juridic prin cadastrarea și reglementarea urbanistică a zonei prin PUG / PUZ, incluzând re-trasarea limitelor parcelor pentru a fi incluse în intravilan; regularizarea albiei râului și realizarea unui canal deversor pentru pârâul din zona de nord-est.

Calitatea locuirii	Extinderea rețelelor edilitare (apă, canalizare). Sprijinirea familiilor care nu au contor / contract electricitate pentru a avea unul, costul electricității către vecini (cablu conectat la o priză în vecini) fiind mai mare decât costul lunar al unei familii medii din localitate / România (cca. 200 lei/lună).
Dreptul de folosință	Finalizarea cadastrului și identificarea soluției legale / juridice de drept de posesie pentru parcelele deținute deja de decenii de locuitorii așezării informale; Identificarea soluțiilor legale pentru acordarea dreptului de folosință. Soluțiile identificate de primărie includ închirierea sau concesiunea terenurilor deținute de primărie, medierea pentru înregistrarea la notar a proceselor de vânzare-cumpărare realizate în trecut pe chitanțe de mână.
Acces la servicii sociale	Realizarea unui centru comunitar / centru de zi; acces la mediator școlar, mediator sanitar
Integrarea spațială și infrastructurală	Iluminat public, rețea de apă, gaze, canalizare, asfaltarea drumurilor; Colectarea deșeurilor; Loc de joacă, parc.

3.4. Panciu

Panciu este un oraș cu o populație estimată la 6.900 de locuitori, situat la aproximativ 35 km de Focșani, municipiul reședință de județ. În cadrul UAT, s-a identificat o așezare informală în zona Valea Brazilor, situată în S – SV localității, care cuprinde 65 unități destinate locuirii și se întinde pe o suprafață de 2.3 ha. Este estimat că în așezarea informală locuiesc 190 persoane, în mare parte de etnie romă.

Tabel 7. Validarea datelor prezentate pe teren în raport cu baza de date MDLPA: Panciu

<p>Panciu, Vrancea Regiunea Sud-Est</p>		
<p>Tip date</p>	<p>Baza de date</p>	<p>Validare pe teren</p>
<p>Teren</p>	<p>2.3ha, intravilan, deși o parte neconectată al drum, statut juridic de teren: domeniul public al UAT-lui</p>	<p>Zona cunoscută local ca Valea Brazilor (de la numele străzii care duce către Mănăstirea Brazi) este situată la marginea localității și doar o parte îndeplinește criteriile pentru a fi calificată ca fiind o așezare informală. Această zonă este situată în extravilan și s-a dezvoltat în zona cu declivitate mare (versant) din sudul localității.</p>
<p>Materiale de construcție</p>	<p>60 neconvenționale și 5 convenționale</p>	<p>Delimitarea așezării informale și identificarea numărului de locuințe identificate sunt relative, limitele așezării informale nefiind foarte precise. Statisticile generale referitoare la această așezare includ uneori întreg cartierul din vecinătate (cu populație preponderent de etnie romă). Un număr semnificativ de locuințe sunt realizate din materiale neconvenționale. În ultimii ani</p>

		numeroase locuințe au fost reconstruite sau extinse
Riscuri fizice	7 gospodării situate în zone de risc natural (inundații și alunecări de teren).	Riscul natural (alunecări de teren) este confirmat de autoritățile locale. Primele locuințe din cadrul așezării informale s-au realizat inițial în zona de coastă / pe malul superior al văii care desparte orașul Panciu de Mănăstirea Brazi, iar ulterior s-au extins pe versanți în jos. Absența amenajărilor de stabilizare a versanților și săparea uneori în versant pentru argilă pentru chirpici, respectiv pentru realizarea de poteci de acces către oraș au vulnerabilizat versanții
Acces infrastructură (drum, electricitate, apa)	Există acces la drumuri doar pentru 44 de gospodării. Nici una dintre gospodării nu e conectată la electricitate.	Drumul existent nu este asfaltat, nu există apă, canalizare, iluminat public, dar toate aceste rețele sunt situate în apropiere (zona str.Ion Slavici).
Populație	65 de unități de locuit (dar 113 gospodării) 190 de persoane. Doar 88 fără loc de munca, în rest se bazează majoritar pe munca cu ziua (apoi alocații) 5 persoane afectate de boli infecțioase 53 persoane fără școală absolvită (44 analfabete) 37/89 copii neînscși la școală Toată lumea are acte de identitate.	Nu a putut fi confirmat numărul de persoane, existau dezbateri între reprezentanții mai multor departamente din primărie. 30% din populația aptă de muncă lucrează la Gospodăria comunală, la Serviciul de lucrări publice din cadrul primăriei. O parte din populația activă are emise certificate medicale care atestă că acele persoane nu sunt apte de muncă.
Măsuri existente (relocare, in situ)	2021- Elaborarea și finanțarea unui program de locuințe pentru persoane vulnerabile pentru 10 gospodării- UAT Panciu Reintegrarea persoanelor fără adăpost în comunitate- 15 gospodării- UAT Panciu 2023- acordarea de ajutoare de urgență, acțiuni de igienă (55). Relocarea în module sociale pentru 915 persoane (31 din zonele de risc natural).	O parte din familii au fost relocalate în alte părți ale orașului, în module sociale (containere*).

Majoritatea unităților sunt situate în intravilan, pe domeniul public al UAT, dar există și unități situate în extravilan. Au fost identificate 7 gospodării construite în zone de risc natural (zone de inundații sau

alunecări de teren) și o unitate de locuit situată într-o zonă cu interdicții de construire (zonă de protecție sanitară a unor obiective poluatoare). Așezarea informală din Valea Brazilor este situată la o distanță considerabilă față de zona de locuire formală, accesul la dotările și facilitățile publice fiind îngreunat. Gospodăriile din așezare au acces doar la un drum de pământ, iar nici una dintre gospodării nu este racordată la electricitate. Nu există infrastructură de apă și canal în comunitate. Majoritatea construcțiilor sunt realizate din materiale improvizate. Este deci nevoie de o analiză atentă, gospodărie cu gospodărie pentru a putea determina cele mai potrivite soluții pentru fiecare familie.

Majoritatea persoanelor din așezarea informală au buletine, însă acestea nu reflectă realitatea lor locativă. Multe dintre buletine au fost obținute prin luare în spațiu de către alte persoane din afara așezării informale. Sursa principală de venit a populației din această zonă este munca zilieră, urmată de alocațiile copiilor și ajutorul social în baza legii venitului minim garantat. Primăria a semnalat faptul că o parte din populație are emise certificate medicale care îi absolvă de posibilitatea de a se angaja. Totodată, primăria este proactivă în a angaja o parte din populația aptă de muncă din această zonă la serviciul de lucrări publice și gospodărire comunală.

Actualizarea PUG-ului este în curs de desfășurare, primăria fiind, la momentul completării studiului, în etapa de elaborare a caietului de sarcini. De asemenea, primăria are în plan trecerea terenului ocupat de așezarea informală din domeniul public al UAT în domeniul privat. Includerea zonei într-un demers de reglementare prin PUG este recomandată, dar nu există încă suficientă experiență în reglementarea așezărilor informale pentru a introduce obiective specifice în caietul de sarcini.

Măsuri existente și provocări administrative

Printre măsurile aplicate în trecut de primărie a fost mutarea unui număr redus de familii din așezarea informală în locuințe sociale situate în alte părți ale orașului. Conform declarațiilor oficialilor locali, primăria Panciu deține 170 de locuințe sociale situate în 5 blocuri din oraș.

O provocare cheie menționată de oficialii locali a fost dificultatea celor din comunitatea vizată de a accesa locuințe sociale, acest lucru fiind condiționat de accesul la un loc de muncă și un venit constant. La acest lucru contribuie atât nivelul ridicat de costuri pentru acoperirea utilităților, cât și faptul că chiria trebuie să fie calculată în funcție de media veniturilor din ultimele 12 luni, lucru care este greu de documentat și/sau demonstrat în cazul multor dintre persoanele care locuiesc în așezarea informală. Această dificultate semnalează o provocare mai mare privind lipsa de diversitate a ceteategoriilor de locuințe publice disponibile și faptul că deseori, întocmai cei mai vulnerabili nu pot fi incluși în demersuri de relocare. Este deci nevoie de asistență socială specializată care să poată ajuta respectivele familii cu dosare de management de caz în care condițiile de alocare a unei locuințe (sociale) să fie posibil de îndeplinit iar gospodăria respectivă să poată beneficia de sprijin pentru plata chiriei și a utilităților.

O altă provocare cheie este aceea de a acoperi costurile de cadastrare în zonă, acestea depășind cu mult capacitatea autorităților locale. Atât costurile cât și complexitatea socială aferentă cadastrării în așezări informale necesită surse de finanțare adiționale și sprijin metodologic.

Colaborarea instituțională cu oficialii județeni a fost descrisă ca fiind destul de distantă, limitată la îndeplinirea solicitărilor oficiale de la nivelul județului, autoritățile locale primind un sprijin redus sau chiar inexistent din partea autorităților județene. Relațiile dintre comună și județ constau în principal în schimbul de solicitări oficiale de informații. Autoritățile locale declară că nu au fost convocați pentru reunirea în cadrul grupului de lucru constituit la nivel județean pe tema așezărilor informale. Reglementarea în așezări informale prezintă o noutate pentru majoritatea UAT-urilor și trebuie susținută cu sprijin metodologic și informații despre resursele pe care le pot accesa; în acest sens, autoritățile județene trebuie în viitor să își poată îndeplini responsabilitățile privind ghidajul și sprijinul nivelului local.

Principalele constatări pentru includerea în programului de finanțare

Următorul tabel arată câteva direcții de intervenție posibile pentru așezarea din Panciu, pentru a exemplifica tipul de acțiuni necesar a fi incluse în acțiunea POIDS 3.3. Unele dintre măsurile prezentate

erau deja în vizorul administrației, iar altele sunt contribuția echipei după discuția cu autoritățile locale, vizita pe teren, și prin prisma expertizei echipei.

Tabel 8. Posibile opțiuni de intervenție: Panciu

Nevoie/provocare	Opțiuni de intervenție
Calitatea locuirii	Relocarea în zone nesegregate și fără riscuri fizice.
Dreptul de folosință	<p>După finalizarea procedurilor de cadastrare, există intenția de acordare a unui drept de posesie / închirier a acestor terenuri către ocupanții actuali.</p> <p>Autoritățile locale au indicat necesitatea unei asistențe juridice pentru acordarea unui drept de deținere, având în vedere eventuale neclarități din lege pe acest subiect. Intenția este clar asumată, fără a fi clar care dintre soluțiile juridice existente va fi aplicată.</p> <p>Asistență juridică pentru identificarea și acordarea unui drept de folosință în locuințe alternative, având în vedere eventuale neclarități din lege pe acest subiect. Prioritare sunt familiile aflate în zone de risc fizic și cele care nu sunt apte de muncă din cauza afecțiunilor medicale.</p>
Educație	<p>Identificarea unor căi pentru menținerea tinerilor în școală (mediator scolar, cadrul didactic).</p> <p>Creșterea furnizării de servicii pentru NEETs pe bază de management de caz: Creșterea disponibilității serviciilor de mentorat pentru tineri care sunt adaptate la fiecare (personalizate) și pot avea nevoie de nevoile tinerilor de la caz la caz.</p>
Acces la servicii sociale	<p>Servicii pentru integrarea pe piața muncii pentru a permite în viitor accesarea unor locuințe sociale.</p> <p>Realizarea unui centru social-comunitar dedicat copiilor.</p>
Integrarea spațială și infrastructurală	<p>Asfaltarea drumurilor.</p> <p>Extinderea rețelei de utilități și realizarea racordurilor.</p> <p><i>Dacă o parte din așezare va fi reglementată (inclusiv inclusă în intravilan) de pot extinde rețelele edilitare.</i></p>
Reglementarea zonei (terenuri construibile cu funcțiunea de locuință)	Reglementarea urbanistică a așezării, incluzând re-parcelarea terenurilor.

4. Concluzii în urma vizitelor pe teren

4.1 Validarea datelor

Privind validarea bazei de date, situațiile raportate și cele de pe teren sunt congruente, deși informațiile din baza de date prezintă limitări. Datele raportate care conturează situația așezărilor informale în fiecare localitate reprezintă corect situația generală și sunt un punct de pornire bun pentru a identifica unde este nevoie de intervenții și de a crea mobilizare politică pentru demararea unui proces de reglementare. În același timp, datele nu sunt suficient de fidele încât să poată constitui baza unor indicatori într-un plan de măsuri. Conform interviurilor, lipsa de acuratețe granulară a datelor vine din două motive principale: nu erau clare definițiile și sursele indicatorilor, sau nu există suficientă capacitate locală pentru a colecta datele. În consecință o parte din date sunt estimative, raportate nestandardizat sau incomplete. Dincolo de înțelegerea tehnică sau capacitatea de colectare de date, mai contribuie și faptul că așezările informale sunt dinamice și situația se schimbă constant, așadar un plan de măsuri trebuie să fie fundamentat de o analiză actualizată a situației.

Obținerea informațiilor a fost o provocare pentru anumiți indicatori sociali și spațiali care erau interpretabili sau care nu aveau o sursă clară. Pentru datele spațiale, numerele unităților construite și natura materialelor de construcție sunt estimative; pe de o parte locuitorii își fac modificări la casele existente sau extind construcții noi, iar pe de altă parte persoanele care colectează date în teren nu sunt capacitate pentru o analiză a cadrului construit. Fără prezența pe teren din partea serviciului de urbanism și fără un cadastru actualizat, este greu de spus care este numărul exact și natura locuințelor. Privind indicatorii sociali, unul dintre subiectele care a creat confuzie a fost numărul de persoane analfabete, deseori corelat cu numărul de adulți care nu au absolvit școala, indicatorul fiind considerat redundant sau fals. Pentru alte categorii de întrebări respondenții și-ar fi dorit mai multe detalii sau instrucțiuni tehnice (ex., când includ în măsurători toată populația sau numai persoanele apte de muncă, cum este definit riscul natural versus celelalte tipuri de risc, sau ce fel de activități ar trebui să includă în categoria de măsuri existente.)

Persoanele indispensabile pentru raportarea de date au fost personalul DAS, dar care este suprasolicitat și cu capacitate limitată. Din vizitele pe teren, a fost constatat că reprezentanții Direcției de asistență socială au cel mai mult contact cu referenții și așadar sunt cei mai bine plasați pentru a completa datele socio-demografice, dar și câteva aspecte despre calitatea locuirii. Din păcate, DAS nu are informații despre toate persoanele din așezarea informală dacă nu sunt beneficiari de asistență socială, și nu au cunoștințele tehnice pentru a raporta eficient despre indicatorii spațiali. Angajații serviciului de urbanism nu fac vizite de teren, și singura alternativă din cadrul autorității locale care ar putea fi mobilizată pentru a vizita așezarea este poliția locală, dar această abordare prezintă riscul de a tensiona raportul de încredere deja fragil între comunitatea marginalizată și primărie. Acest rol ar putea fi îndeplinit cel puțin parțial de către mediatori comunitari, școlari și sanitari, dar aceste posturi nu sunt înființate în fiecare primărie.

Așadar, pentru a realiza planificarea de măsuri adecvate și corespunzătoare, Acțiunea POIDS 3.3 ar trebui să urmărească să aducă o mai mare vizibilitate și o mai bună înțelegere a situației din așezările informale prin consolidarea proceselor de colectare a datelor și de planificare. Chiar dacă datele raportate de autorități în Anexa 4 reprezintă un bun început și permit identificarea și înțelegerea situației în general, ar trebui consolidate competențele autorităților în ceea ce privește realizarea următoarelor

etape de analiză, planificare și pregătire a intervențiilor. Pentru a planifica măsuri adecvate este necesară colectarea de date la nivel de gospodărie cu gospodărie, iar acest lucru necesită mai multe resurse umane, bugetare, și metodologice.

4.2 Opțiuni pentru intervenții și măsuri eligibile POIDS

Al doilea scop al vizitelor în localitățile pilot a fost acela de a afla cum răspund autoritățile locale mandatului lor de a gestiona și reglementa așezările informale, pentru a vedea cum POIDS 3.3 ar putea să întâmpine și susțină UAT-urile în acest proces. Accentul a fost pus pe a afla care sunt orizonturile de perspectivă pentru demersuri în așezările informale, cum sunt gândite intervențiile, și de ce măsuri și procese se folosesc UAT-urile pentru a acționa. De asemenea a fost necesar să aflăm unde sunt localizate blocajele operaționale, legale, sau financiare în cadrul reglementării.

Având în vedere cadrul limitat de bune practici în așezările informale, nu este întotdeauna clar de stabilit o direcție de intervenție potrivită, care să îmbunătățească situația locuirii în comunități marginalizate fără efecte secundare negative. Intervenții bine intenționate pot avea efectul opus celui dorit dacă nu se iau în considerare nevoile mixte prezente în majoritatea așezărilor, și urmăresc în schimb o singură soluție universală. Există specificități care țin de cadrul spațial, juridic și social care cer măsuri particulare. Deseori, o singură așezare o să prezinte caracteristici eterogene care au nevoie de un mix de măsuri care nu trebuie să intre în competiție una cu cealaltă, ci să se completeze. De exemplu, o porțiune a așezării poate fi situată într-o zonă de risc fizic care nu poate fi eliminat și acele familii ar trebui relocate, pe când altă secțiune de află pe un teritoriu care poate fi reglementat in-situ. Așadar, nu există neapărat o singură direcție de intervenție per așezare, ci un set de întrebări la care autoritățile trebuie să răspundă, care asigură că intervențiile pun în siguranță beneficiarii și le extind oportunitățile pentru o viață mai bună.

Barierile operaționale țin în primul rând de dificultatea cadastrării și de identificarea unor soluții pentru îmbunătățirea locuirii considerând limitele legale privind dreptul de folosință, investițiile publice în cadrul privat, și eligibilitatea relocării. Parcelarea, cadastrarea, transferul proprietăților și instituirea unui drept de folosință a terenurilor este un proces dificil care trebuie susținut prin asistență tehnică juridică și urbanistică. Dificultatea mai mare apare atunci când condițiile de trai sunt improprii, dar autoritățile publice nu pot interveni cu fonduri pentru repararea locuințelor, iar rezidenții nu sunt eligibili pentru relocare în locuințe sociale (din cauza lipsei de venit). Deși autoritățile publice locale pot găsi soluții intermediare de punere în siguranță, nu există o variantă de locuință publică pentru gospodăriile care nu au un venit. Administrația locală poate să asigure reglementări urbanistice adecvate (regim juridic al terenurilor clarificat, proiecte de investiții în obiective de utilitate publică - lărgirea străzilor, echiparea cu rețele edilitare, eventual construirea unui centru social integrat sau a unei grădinițe sau școli), dar nu poate interveni în ameliorarea condițiilor din locuințele improvizate, ci doar prin proiecte de construire de locuințe sociale. Aceste lipsuri din legislație vor putea fi adresate cu mai multe șanse de succes dacă, prin POIDS, se vor putea corela experiențele de teren cu metode care sunt funcționale în alte țări și care ar putea fi introduse și în România: auto-construcție asistată, autorizarea unor proiecte – tip simplificate, colaborare cu organizații non-guvernamentale care pot sprijini pe locuitorii care nu se califică pentru locuințe sociale dar care pot obține un drept de folosință asupra terenului să construiască locuințe decente pentru familiile lor. Rolul unor experți la nivel regional care să asigure aceste schimburi de

experiență și un dialog permanent cu autoritățile publice centrale ar fi esențial în abordarea acestor aspecte complexe.

Concluzia este că pentru o identificare granulară a nevoilor locale, este nevoie de asistență, timp, și fonduri. Dacă luăm exemplul Primăriei Provița de Jos, numărul de locuințe și situarea mixtă în extravilan și intravilan s-a clarificat numai după ce a început procesul de cadastrare și mediere în comunitate. De aceea este nevoie ca Anexa 4 să fie completată anual pentru a depăși sursele de confuzie, pentru a stabili o procedură de lucru mai riguroasă, sau a completa informații pe care localitățile nu le dețineau anterior. În concluzie, trebuie reamintit că lipsa de acuratețe a datelor nu reprezintă neapărat o înțelegere eronată a situației la nivel local; în continuare ne arată în direcția potrivită, și desenează în linii groase dar corecte caracteristicile elementare ale marginalizării spațiale și sociale. Cu toate acestea, pentru un plan de intervenții relevant, fiecare localitate trebuie să își reînnoiască colectarea de informații urmând o metodologie “familie cu familie” care necesită asistență adițională.

5. Întâmpinarea realităților de la nivel local: Ghid propus pentru operaționalizarea Acțiunii 3.3 și prioritizarea așezărilor informale

Fondurile din FSE+ alocate Acțiunii 3.3 ar trebui să extindă către cât mai multe autorități publice locale oportunitatea de a parcurge un proces de analiză corect, care să asigure buna înțelegere și planificare care stă la baza demersului de reglementare astfel încât acesta să poată avea un impact extins asupra incluziunii spațiale și sociale în toate aspectele sale (muncă, educație, sănătate). Transformările în spațiul de locuire și în siguranța locuirii pot avea un efect resunător asupra altor aspecte ale vieții; de exemplu, dreptul legal de locuire poate duce la mai multe investiții personale și acces formal la utilități sanitare, conectare la electricitate, sau mărirea spațiului de locuit per capita, pe când reglementarea urbanistică a zonei poate facilita accesul la servicii publice (e.g. centru comunitar, creșă, școală), poate încuraja dinamici economice și susține desegregarea. Dar pentru a realiza aceste efecte ecou, investițiile pentru reglementare trebuie să fie foarte bine plasate încât să fie fezabile, funcționale și utilizate, iar pentru acest lucru este nevoie de o înțelegere detaliată a situației din teren, familie cu familie.

Pentru a asigura că vor fi reglementate 200 de așezări informale de diverse tipologii, POIDS ar trebui să vină în întâmpinare pentru a încuraja cât mai multe autorități publice locale să treacă peste barierele înțelegerii deficitare a situației și nevoilor locale. Totodată, ar trebui să urmărească promovarea unei raportări sporite a prezenței așezărilor informale acolo unde acestea nu sunt raportate în prezent și, prin urmare, rămân invizibile din punct de vedere administrativ. Istoric, la nivel teritorial, există multă reticență în a recunoaște existența așezărilor informale. Acest lucru se poate observa și astăzi în rezultatele demersului de colectare de date a MDLPA prin Anexa 4, unde distribuția regională a așezărilor este dezechilibrată și există întregi județe care nu au declarat astfel de zone. În urma consultărilor cu actori cheie de la nivel local și județean, cât și cu experți în domeniu, a fost confirmat faptul că multe localități în continuare nu recunosc aceste zone de locuire marginalizată din următoarele motive principale:

- din motivații electorale (comunitățile rome deseori prezente în zonele informale tind să fie intens politizate),
- pentru că persistă confuzie și neînțelegere legat de cum se demarează un proces de identificare complet (resursele umane limitate pentru colectarea de date, termenii și parametrii nu sunt foarte clari).

Din acest motiv, recomandarea este ca prima etapă a procesului de finanțare să includă fonduri premergătoare dedicate identificării, analizei, și constituirii unui plan de acțiune local.

Prin intermediul experților mobilizați, a grilei de priorizare și a măsurilor eligibile, apelul trebuie să răspundă situațiilor mixte și complexe, astfel oferind posibilitatea de a aborda mai multe direcții de intervenție concomitent. În așezările informale este necesară planificarea în funcție de complexitate, respectiv identificarea unor grade diferite de vulnerabilitate, situații juridice sau posibilități de intervenție în cadrul teritoriului care necesită un amestec de măsuri relevante (e.g. eliminarea riscurilor fizice, posibilitatea relocării, instituire drepturi in-situ, servicii sociale pentru tranziție, eliminarea izolării spațiale care conduce la segregare). De aceea trebuie să fie implicați atât în cadrul implementării cât și în cadrul

structurii de monitorizare și evaluare experți cu abilități interdisciplinare care știu să construiască intervenții multilaterale cu aspecte sociale și spațiale în situații de vulnerabilitate acută.

Un rol esențial în acest proces îl joacă facilitatorii comunitari care acționează ca un intermediar între factorii de decizie locali și comunitatea beneficiară, sprijinind incluziunea, participarea și capacitatea de acțiune a membrilor comunității. Acțiunile în situații de precaritate și vulnerabilitate avansată care nu au cooperarea și participarea beneficiarilor riscă să nu aibă efectul scontat sau să îl realizeze numai pe termen scurt.

Planul de măsuri propus pentru Acțiunea 3.3 are o abordare etapizată prin care sunt deblocate barierele pentru intervenții. Scopul este de a pregăti cât de multe UAT-uri să își recunoască așezările și să planifice intervenții adecvate care îmbunătățesc siguranța locuirii, desegregarea, și realizează incluziune pe termen lung. Apoi, pentru UAT-urile pregătite administrativ și cu așezări în situațiile cele mai urgente (cu un grad ridicat de amenințare pentru siguranța și dezvoltarea cetățenilor), planul prioritizează etapa de reglementare a terenului care poate debloca investițiile publice și private în teritoriu și poate crește siguranța populației. În ultimul rând, apelul permite APL-urilor să își pregătească investițiile viitoare care completează reglementarea urbanistică cu intervenții în infrastructură și în servicii sociale, fără de care incluziunea așezărilor informale în țesutul localității nu poate fi realizată. Această ultimă etapă se realizează prin a crea sinergii cu alte surse de finanțare, inclusiv alte măsuri POIDS.

Acest proces este în concordanță cu ghidul metodologic pentru autorități publice locale propus către MDLPA, susținând că desegregarea unei așezări informale este un proces complex și de durată care nu poate fi rezolvat exclusiv prin POIDS și trebuie integrată în viziunea de dezvoltare sustenabilă a localității. Așadar, pentru a facilita acest demers, următoarele sunt scopurile propuse ale operațiunii:

- 1. De a permite o înțelegere complexă și detaliată a situații locale;
- 2. De a realiza o planificare integrată cu efecte durabile asupra mai multor indicatori de incluziune socială;
- 3. De a clarifica și reglementa situația terenurilor pentru a debloca investiții ulterioare necesare desegregării.

5.1 Aplicații eligibile și paliere de competiție

Orice aplicație pentru acest program ar trebui să aibă în compoziția aplicanților primăria, respectiv autoritatea publică locală a unității administrativ teritoriale de care aparține respectiva așezare informală. Participarea și preluarea rolului de coordonare de către primărie este esențial pentru că deciziile și intervențiile pentru programele de transformare a așezărilor informale trebuie conduse din interiorul autorității publice locale – care are puterea de a mobiliza diverse departamente și compartimente necesare demersului (e.g. Urbanism, DAS, Patrimoniu, Financiar, etc.), de a aloca bugete și de a lua hotărâri de consiliu.

În același timp, atâta timp cât APL face parte din componența aplicanților, sunt încurajate inclusiv structurile asociative și parteneriatele drept aplicații eligibile, cum ar fi structurile de GAL sau ADI. Aplicarea în parteneriat poate fi utilă pentru eficientizarea resurselor necesare pentru etapele de cercetare, analiză și planificare, mai ales atunci când este solicitată expertiză tehnică. În urma interviurilor

cu autorități publice locale care au avut un istoric de a aplica pentru fonduri în structuri asociative, mai ales din zone rurale, au fost menționate următoarele situații în care această formulă prezintă posibile avantaje (lista nu este una exhaustivă):

- Pentru așezări informale de dimensiune mică sau UAT-uri foarte mici grupate într-o arie geografică care vor să acționeze coordonat, de exemplu pentru a forma o echipă interdisciplinară care să acopere întreaga zonă.
- Pentru așezări informale cu statut incert, împărțit între mai multe UAT-uri, sau cu dinamici și fluxuri de oameni între mai multe localități (e.g. majoritatea rezidenților se duc la școală, la un loc de muncă, și sunt mai aproape ca distanță de un UAT care este altul față de cel de care aparțin), unde măsurile de intervenție ar putea fi împărțite între mai multe UAT (e.g. relocare în localitatea cu mai multe locuințe sociale disponibile).
- Pentru așezări informale sau UAT-uri care deja au structuri asociative puternice care adună expertiza interdisciplinară și capacitatea de mediere comunitară necesară procesului de analiză și intervenție- de exemplu printr-un GAL inițiat în trecut prin mecanismul DLRC. Dacă există deja un GAL, ar fi fost recomandat ca acesta să fie mobilizat oricum, dar dacă sunt implicați din start drept aplicați pot contura și urmări procesul de planificare și intervenție îndeaproape de la început până la final, jucând un rol mai mare în asigurarea calității acțiunilor. Conform mecanismului DLRC, un GAL trebuie să aibă în componența sa reprezentanți din administrația publică locală.

După cum este descris anterior, includerea structurilor în parteneriat în lista de aplicanți eligibili poate prezenta avantaje pentru mai multe tipuri de situații, dar mai pentru localitățile mici, cărora le facilitează participarea. Intensitatea segregării din așezările informale nu depinde de tipologia localității din care provine, iar unele dintre cele mai mari așezări sunt asociate comunelor și satelor. Chiar și beneficiind de asistență tehnică, este o provocare majoră pentru UAT-uri cu capacitate bugetare și resurse umane limitate să gestioneze reglementarea unei așezări de mai mult de 1000 de persoane. Pentru a asigura că sunt absorbite fonduri POIDS pentru 200 de așezări informale, merită încurajate structuri asociative care permit managementul unui program complex și multidimensional, și care pot complementa capacitatea individuală restrânsă a unor APL. Entități precum GAL-uri și ADI-uri sunt utile mai ales pentru comune, localități rurale și localitățile cu așezări mici (15-100 persoane) care pot accesa asistență tehnică împreună, se pot susține și monitoriza reciproc.

Așadar, în cadrul acestei cereri de propuneri de proiecte solicitanții eligibili propuși sunt:

- Autorități publice locale (UAT);
- APL în parteneriat cu diverși parteneri din mediul asociativ care au competențe în domeniul incluziunii sociale (GAL, parteneriate cu ONG, fundație, grup de inițiativă civică, etc.)
- Structuri asociative ale autorităților publice locale care reunesc mai multe departamente și actori din cadrul administrației, eventual în colaborare cu actori terți din societatea civilă : GAL
- Structuri asociative ale autorităților publice locale care acoperă mai multe UAT-uri: ADI

Aplicația către finanțarea POIDS ar trebui organizată la nivelul fiecărei așezări informale, nu al UAT, pentru că fiecare plan depus pentru finanțare trebuie să fie personalizat pentru situația respectivă. De exemplu, un singur UAT poate avea mai multe așezări informale în teritoriu, iar după evaluarea planului individual pentru fiecare ar putea rezulta că numai o parte sunt într-o situație prioritară și vor primi fonduri. Folosind o abordare de la caz la caz pentru alocarea fondurilor, cresc șansele de reușită pentru acele așezări care chiar cea mai urgentă nevoie de intervenții, și unde autoritățile locale sunt motivate și

bine pregătite pentru a implementa acțiuni integrate pentru incluziunea socială și spațială. Această abordare va facilita bugetarea realistă și diferențiată pe nevoi, cu un plan de acțiune clar și concis, în loc de o abordare generalistă asupra unui grup de așezări. Nu ar trebui să existe o limită pentru câte planuri/așezări poate se poate depune o aplicație din partea unui singur aplicant, fie acesta APL sau o structură asociativă.

Nu în ultimul rând, organizarea aplicațiilor la nivel de așezare informală poate fi mai eficientă din punct de vedere economic. De exemplu, dacă un UAT obține fonduri pentru mai multe așezări din localitate, sau dacă un GAL rural obține fonduri pentru așezări din 5 sate partenere, aplicanții pot angaja aceeași echipă de asistență tehnică care să se ocupe de cartare și planificare în mai multe așezări informale, folosindu-se de expertiza echipei pentru a acoperi un teritoriu mai extins, modificând în concordanță durata de timp și onorariile serviciilor contractate. Ce este clar este că în această situație fondurile POIDS ar fi cheltuite responsabil, în acele zone cu nevoi bine identificate și planuri de acțiune fezabile.

Recomandăm distribuția fondurilor în 3 paliere de competiție adaptate diverselor tipologii de aplicanți. Fondurile POIDS trebuie să răspundă atât așezărilor informale mari și longevive cu un grad ridicat de complexitate care nu ar putea începe reglementarea fără asistență tehnică și financiară, dar și așezărilor mai mici care riscă să crească și să se extindă în viitor, sau celor cu o populație mai mică dar unde condițiile de trai prezintă pericole majore iar intervenția rapidă este imperativă. Organizarea distribuției de fonduri pe paliere în funcție de mărimea populației permite Autorității de Management buna bugetare și administrare a fondurilor, având în vedere că numărul de beneficiari din teritoriu determină costurile necesare reglementării (costurile de cartare, management de caz și planificare sunt alocate per gospodărie). Analizând așezările raportate în Anexa 4 a MDLPA, au fost identificate următoarele ponderi, care ar putea sta la baza distribuției bugetare:

Tabel 9. Ponderi sugerate

Palier Aplicanți (nr. persoane/ așezare)	Pondere / nr. total de așezări raportate	Pondere / populația totală a AI raportate	FAZA I: % fonduri alocate (analiză & planificare)	FAZA II: Număr de așezări către care sunt alocate fonduri (implementare)
15-100	62%	13%	15%	120
100-500	29%	26%	30%	60
500-1000+	9%	61%	55%	20
Unități de suport și monitorizare	2 experți/regiune, 8 regiuni			

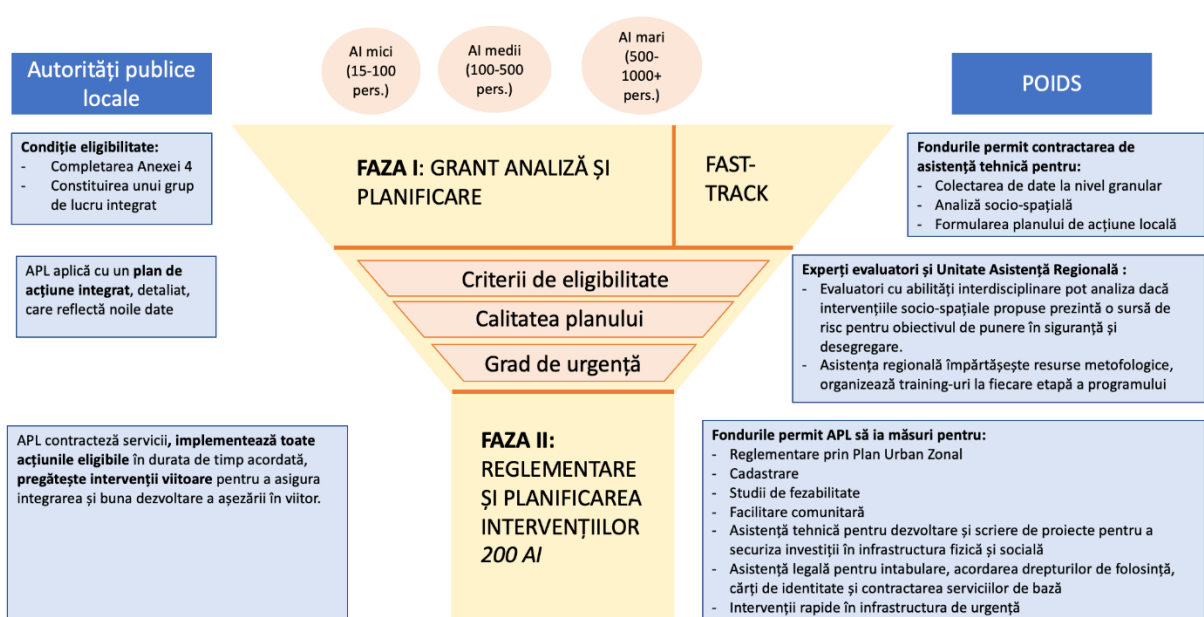
5.2 Propuneri pentru structura apelului și operaționalizarea prioritizării

Măsurile din cadrul prezentei cereri de propuneri de proiecte constau în acordarea de granturi nerambursabile care vor pregăti cât mai multe APL pentru a demara procesul de integrare și desegregare a așezărilor informale și va finanța procesul de reglementare a terenurilor în 200 de astfel

de aşezări. Pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor, acțiunea 3.3 din POIDS poate prioritiza aşezările cele mai pregătite pentru a începe demersul de reglementare, în localitățile cu cea mai mare intensitate a vulnerabilității. Așadar, propunerea de apel este structurată ca o pâlnie care invită înainte să excludă, mai întâi oferind UAT-urilor oportunitatea de a clarifica situația în detaliu din aşezările informale și de a înțelege în mod real situația din teritoriu, pentru a putea apoi identifica care sunt situațiile cele mai urgente și care sunt administrațiile cele mai pregătite să implementeze un plan de reglementare și desegregare cu efect durabil. Așadar, recomandarea este ca bugetul Operațiunii POIDS 3.3 să se împartă în 3 secțiuni:

1. Faza I (Cercetări preliminare)
2. Faza II (Implementare & Reglementare)
3. Sprijin metodologic pentru urmărirea implementării măsurilor (Informare)

Figură 2. Conceptualizarea structurii apelului și operaționalizarea POIDS Acțiunea 3.3

Procedura propusă este integrată cu metodologia de intervenție pentru autorități publice locale care va fi diseminată de MDLPA. Metodologia constă în 4 etape care pot fi consultate în Anexa B, care urmăresc: 1. Identificarea aşezărilor; 2. Analiză și planificare 3. Implementare și pregătire intervenții durabile; 4. Monitorizare și evaluare. Măsurile luate în vedere prioritizează planificarea integrată, medierea cu comunitatea, reglementarea prin documentații urbanistice, dezvoltarea infrastructurii fizice și sociale și instituirea unui regim de locuire sigur.

Pentru a trece din Faza I în Faza II, aplicanții ar trebui să prezinte un plan integrat de acțiune care pregătește intervenții dincolo de finanțarea POIDS 3.3 și reprezintă asumarea de a investi pentru îmbunătățirea condițiilor de locuire a populației din aşezările informale în viitor. Prioritizarea pentru a accesa fondurile pentru implementare a măsurilor de reglementare din Faza II se va face în baza unei evaluări a calității planului, a gradului de intensitate a vulnerabilității multidimensionale din aşezarea informală, și în urma îndeplinirii criteriilor de conformitate și eligibilitate. În cazul în care după etapa de evaluare nu au trecut mai departe 200 de aplicanții eligibili, se pot face realocări bugetare între palierele

de aplicanți, sau autoritățile aplicante pot actualiza planurile în urma feedback-ului de la evaluatori, urmând a se reînscris în următoarea sesiune alocată. Deși fondurile disponibile pentru Acțiunea 3.3 nu pot acoperi toate investițiile de infrastructură necesare pentru reglementarea completă a așezărilor informale, acestea pot asigura bazele reglementării, un plan de viitor, și capacitatea autorităților publice de a-l operaționaliza.

Nu în ultimul rând, sistemul de monitorizare și evaluare al intervențiilor în așezări informale ar trebui întărite. Prezentul program poate alocă fonduri pentru resurse umane care să sprijine sistematic echipele de implementare de la nivel local, și autoritățile publice de la nivel județean care se confruntă cu resurse limitate pentru a își îndeplini atribuțiile legale. În cadrul de guvernare sunt delimitate clar responsabilitățile autorităților județene în a susține reglementarea așezărilor informale prin sprijin metodologic și monitorizarea implementării măsurilor de la nivel local. În același timp, vizitele pe teren și consultările din cadrul proiectului au arătat că autoritățile județene sunt supra-aglomerate și au capacitate limitată în a oferi sprijin unităților administrativ teritoriale. Având în vedere complexitatea intervențiilor în așezările informale, și faptul că este un demers cu un grad mare de noutate în România, este cu atât mai necesar să fie asigurate structuri de suport.

Instituirea unor echipe de experți la nivel de regiune este puternic recomandată pentru a sprijini cooperarea, schimbul de bune practici și a crește capacitatea autorităților județene. Echipele de experți ar putea lucra direct cu toate consiliile județene din respectiva regiune pentru sprijin metodologic și monitorizare. Echipa regională de experți ar putea fi creată și cu ajutorul Agențiilor de Dezvoltare Regională și constatată în doi specialiști:

- unul cu expertiză în planificare și proiectare urbană care să ajute consiliile județene și respectiv asistenții tehnici contractați de aplicanții la prezentul program de finanțare să realizeze spațializarea atât a analizelor cât și a propunerilor (ideal și capacitate de a utiliza GIS – sisteme de informații geo-referențiate),
- unul cu expertiză în programe de sprijin social, eventual și experiență anterioară în lucrul cu ZUM (zone urbane marginalizate) dar și în lucrul efectiv cu dosare de management de caz (ideal familiarizați și cu demersul de digitalizare a acestui instrument).

Prin cooperarea acestei echipe regionale cu AMR, AOR, UNCJR și consiliile județene, se poate realiza o structură de susținere tip “one-stop shop” care:

- Centralizează și diseminează resurse metodologice
- Adună o bază de date de experți recomandați pentru acordarea de asistență tehnică pentru etapele de intervenție în așezările informale
- Realizează cel puțin 2 training-uri pentru viitorii aplicanți la care invită reprezentanți din grupurile de lucru de la nivelul UAT pentru FAZA I și respectiv, cea de-a doua etapă, în care invită reprezentanți UAT precum și asistenți tehnici contractați pentru a face analiza și planificarea și a pregăti astfel și aplicația pentru FAZA II (reglementare și pregătirea intervențiilor prin studii de fezabilitate, redactarea unor cereri de finanțare pentru diverse programe, etc.)
- Oferă consiliere la cerere pentru autoritățile care își plănuiesc intervenții în așezări informale.

Faza I: Grant pentru analiză și planificare

Această fază este pentru UAT și parteneri care nu au posibilitatea de a se prezenta direct la grantul pentru reglementare și pregătirea intervențiilor

Etapa premergătoare a finanțării va ajuta autoritățile publice locale să identifice măsuri adecvate pentru situația din teren, pentru ca ulterior Acțiunea 3.3 să finanțeze proiecte cu șanse crescute de succes privind punerea în siguranță și reducerea segregării, fără efecte negative indirecte. Reglementarea așezărilor informale este o ipostază nouă pentru multe administrații și rareori există expertiză la nivel local pentru un subiect care necesită o abordare atât de integrată socio-spațial. Vizitele în teren și consultările publice au evidențiat nevoia de ghidaj și colaborare cu specialiști care să susțină APL în demersul de colectare de date, facilitare comunitară, și planificare responsabilă, altfel intervențiile riscă să genereze probleme adiționale (ex.: evacuarea forțată, separarea familiilor, formalizarea segregării, transmutarea locuirii informale în altă parte).

Pentru o intervenție responsabilă este necesar ca implementatorii să poată accesa informațiile corecte, în ciuda lipsei de resurse umane care poate colecta date din teren. Asistența tehnică în colectarea de date implică un proces de cercetare familie cu familie coordonat de specialiști care știu să interacționeze cu persoanele vulnerabile. Faza I nu ar trebui să dureze mai mult de 6 luni dacă există resursa umană necesară pentru a face analiza detaliată (conform metodologiei) și pentru a negocia și asuma un plan de acțiune care detaliază măsurile, le spațializează schematic și arată responsabilități și un calendar estimativ pentru respectivele măsuri.

Relația cu familiile instaurată în etapa colectării de date va fi crescută și îngrijită pe tot parcursul procesului de planificare și implementare pentru a construi o legătură de încredere și cooperare. Comunitatea va fi implicată în cântărirea măsurilor de acțiune, va fi informată în fiecare etapă de intervenție, iar familiile vor fi susținute în procesul de tranziție prin management de caz și activități care împuternicesc reziliența comunitară (formarea unei rețele de persoane cheie din comunitate, schimb de soluții și resurse).

Criteriul de eligibilitate recomandat pentru a aplica pentru Faza I este ca o așezare să fi fost identificată și să îndeplinească criteriile oficiale stabilite prin Ordinul 3494, iar acest lucru poate fi dovedit prin completarea Anexei 4 MDLPA. Tocmai pentru că s-a constatat că este scăzută capacitatea locală de a realiza aceste analize detaliate precum și procese participative reale de planificare, pentru eligibilitate la Faza I, este recomandat să aplice orice UAT care are o așezare informală identificată pentru a putea dobândi o înțelegere mai completă a acestora. Criteriul de eligibilitate în această etapă ar putea fi completarea Anexei 4 MDLPA și constituirea unui grup de lucru integrat. Aceste două elemente sunt importante pentru a dovedi atât încadrarea în definiția legală a unei așezări informale cât și implicarea politică pentru acțiune. Declararea oficială a așezărilor informale și constituirea unui grup de lucru arată deschiderea și motivația autorităților de a duce procesul până la capăt și crește șansele de îndeplinire a obiectivelor programului. Este recomandat ca grupul de lucru integrat să includă minim un reprezentant al compartimentului de Urbanism, al Direcției de asistență socială, și un decident politic din administrația UAT-ului.

Este recomandat ca MIPE și MDLPA să coopereze pentru a își garanta acces reciproc asupra bazelor de date existente despre așezări informale, dar și să își coordoneze acțiunile privind următoarele solicitări

de date astfel încât un nou val de APL să poată completa sau actualiza Anexa 4 înainte de lansarea apelului POIDS. Anexa 4 MDLPA este cea mai fiabila sursă de date actuală despre așezări informale, care ar trebui să facă parte dintr-un proces anual de identificare centralizat. Din păcate, în continuare multe UAT nu au declarat așezările informale de pe teritoriul lor, dar acest lucru se poate schimba dacă raportarea în Anexa 4 este corelată cu oportunități investiționale cum ar fi fondurile POIDS 3.3. Astfel, introducerea completării Anexei 4 drept criteriu de eligibilitate poate avea un efect pozitiv pentru ambele ministere implicate- atâta timp cât APL sunt informate de această oportunitate și li se oferă o nouă șansă de a completa fișa de date. Sincronizând aceste două procese inter-ministeriale se îmbunătățește monitorizarea așezărilor informale la nivel național, iar MIPE nu trebuie să dezvolte un alt proces de identificare.

Încadrarea în bazele de date MDLPA (după completarea Anexei 4) este un punct de plecare pentru a accesa fondurile de cercetare și analiză, dar nu prezintă date suficient de detaliate sau conforme pentru a putea accesa fondurile pentru intervenții în baza lor, motiv pentru care AM POIDS ar trebui să dezvolte o procedură de evaluare suplimentară pentru a decide cine poate accesa fondurile pentru Faza II. Indicatorii folosiți în Anexa 4 sunt potriviți pentru a identifica nevoile de intervenție principale, dar nivelul de detaliu sau acuratețe nu este suficient pentru a planifica măsuri, și așadar trebuie să vină în complementare un proces de colectare de date granular, la nivel de gospodărie, care ar putea fi realizat cu fondurile accesate în Faza I. Datele completate inițial în Anexa 4 nu sunt evaluate de către MDLPA, iar concluziile secțiunii anterioare au arătat că persistă în continuare neclarități la nivel local despre cum trebuie completată fișa de date, lucru care generează informații incorecte sau raportate neconform. Din acest motiv, în secțiunea următoare sunt detaliate proceduri pentru AM POIDS pentru a construi un sistem de evaluare a calității datelor și a planurilor de acțiune depuse, pentru a se asigura că toate entitățile care primesc fonduri din Acțiunea 3.3 sunt așezări informale (conform definiției din lege) cu nevoi prioritare care trebuie adresate.

Tabel 10. Măsuri eligibile Faza I și costuri estimate

Activități finanțabile	Rol & Abilități
<p>Faza I: ANALIZĂ ȘI PLANIFICARE</p> <p>Colectare de date, analiza informațiilor și spațializarea analizelor și a concluziilor acestora</p>	<p>Echipa de asistență tehnică trebuie să poată realiza sau să poată susține grupul de lucru de la nivel local în a realiza următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Analiza unor documentații de urbanism, a unor studii, a unor documentații tehnice existente pentru a determina și spațializa situațiile de risc, -Analiza unor documente și spațializarea statutului juridic al terenurilor, -Analiză a fondului construit existent și spațializarea acestei analize, -Anchetă socială familie cu familie și lucru cu dosare de management de caz

	<p>Abilitățile necesare pentru colectarea și analiza informațiilor pot fi integrate doar prin colaborare în echipă cu specialiști care pot realiza analize și planificare prin abordări spațializate și tehnice, cât și cu o abordare de sprijin social.</p>
<p>Facilitare comunitara</p> <p>Formare/ angajare facilitator comunitar local</p> <p>Asistență tehnică pentru a sprijini facilitarea comunitară</p>	<p>Facilitarea comunitară este o parte esențială atât a procesului de planificare cât și a celui de implementare; este recomandat să fie inclusă în echipă o persoană care poate rămâne în relație cu comunitatea pe termen lung și care poate realiza următoarele activități:</p> <p>Management de caz</p> <p>Metode de consultare participative</p> <p>Cartare capital social (identificare actori cheie pe termen lung)</p> <p>Are experiență în a construi relații bune și de încredere cu grupuri de beneficiari</p> <p>Este de preferat să cunoască deja comunitatea beneficiară</p> <p>Persoana angajată trebuie să aibă o formare în domeniu înainte de începerea activității de cercetare; cursul de formare poate fi acoperit din finanțarea curentă dacă nu a fost deja completat.</p>
<p>planificarea intervențiilor prin dezvoltarea unui plan de măsuri</p>	<p>Asistența tehnică pentru această etapă presupune creșterea capacității aplicantului de a stabili, printr-un proces de planificare participativă, un plan de acțiune care cuprinde măsuri descrise în detaliu și spațializate la nivel de schemă.</p> <p>Prioritățile și posibilitățile de răspuns la necesitățile de intervenție identificate prin analiza descrisă mai sus trebuie să fie discutate cu cei care vor fi afectați de acele acțiuni. Asistența tehnică trebuie să aibă experiență în formularea de proiecte și programe încât să poată transforma obiectivele intervențiilor într-un plan de măsuri incluziv, relevant, și realist. Este esențial ca planul de acțiune să fie în permanență corelat cu spațiul în care urmează să se implementeze măsurile respective.</p> <p>Această asistență poate fi oferită de o persoană sau mai multe, care au parcurs programe de pregătire în management de proiecte, în management urban, în planificare ex.: urbanist, geograf, inginer urban, asistent social, cercetător științe politice și sociale, etc.</p>
<p>Cheltuieli cazare și transport</p>	<p>Cheltuielile pentru transportul și cazarea specialiștilor pot fi bugetate separat sau incluse în per diem.</p>
<p>Training la nivel județean pentru</p>	<p>Considerând că acțiunile de colectare de date, analiză și planificare în așezările informale sunt în continuare rar întâlnite, va fi nevoie de o</p>

specialiști implicați în implementarea activităților măsurii POIDS 3.3	echipă de experți la nivel regional care, în colaborare cu consiliile județene, vor organiza training-uri cu specialiștii angrenați la nivel local (reprezentanți ai grupului de lucru local și ai echipei de asistență tehnică) pentru a oferi atât consultări pregătitoare pentru aplicanți, cât și asigurarea calității demersurilor în derularea fazei 1.
--	---

Pentru autoritățile locale care au demarat deja procesul de analiză și planificare într-o așezare informală, ar trebui să fie disponibil un parcurs rapid (Fast-Track) prin care intră direct în evaluare pentru a accesa fondurile din Faza II. Unele primării deja au început să lucreze cu comunitatea lor, să clarifice regimul juridic al terenurilor în zona țintă, și să identifice opțiuni de intervenție. În acest caz, se poate depune direct aplicația însoțită de PLANUL DE ACȚIUNE pentru a accesa fondurile din Faza II pentru reglementare și pregătire a intervențiilor.

Condiția pentru accesarea fondurilor este ca propunerile Fast-Track să îndeplinească aceleași criterii de eligibilitate și un scor de minim 28/70 puncte în etapa de evaluare calitativă. Pentru a putea pregăti propunerile, criteriile de evaluare ale planurilor și metodologiile de lucru recomandate vor fi publicate în avans și aplicanții pot cere consultanță din partea echipei de experți de la nivel regional. Dacă aplicanții Fast-track nu îndeplinesc condițiile de evaluare, își pot îmbunătăți propunerea și se pot reînscris în următoarea etapă, împreună cu toți beneficiarii pre-finanțării din Faza I.

Evaluarea PLANURILOR DE ACȚIUNE și prioritizarea aplicanților

Pentru a îndeplini mandatul POIDS de a reglementa 200 așezări informale, apelul propus ar prioritiza aplicanții într-un proces de evaluare cu trei secțiuni:

- **Eligibilitatea:** procesul de planificare și planul depus îndeplinesc cerințele calitative esențiale fără de care nu se poate realiza buna implementare și îndeplinirea obiectivelor scontate.
- **Calitatea planului de acțiune:** în planul de acțiune propus, se observă o bună înțelegere a nevoilor comunității respective și a posibilităților existente în context teritorial, claritatea măsurilor și spațializarea acestora în relație cu regimul juridic al terenurilor și cu riscurile, alocarea unor responsabilități în funcție și de capacitatea actorilor de a contribui la implementare, un calendar realist, precum și faptul că intervențiile propuse urmăresc clar obiectivul punerii în siguranță și al desegregării locuitorilor.
- **Gradul de vulnerabilitate din așezare:** este recomandată prioritizarea așezărilor informale unde condițiile de trai au cel mai mare cost uman, privit prin indicatori multidimensionali, pentru a asigura asistență cazurilor foarte urgente sau foarte complexe care sunt dificile de rezolvat fără asistență POIDS (indicatori în Tabelul 13).

În urma evaluării, se vor selecta candidații cu punctajul cel mai mare din fiecare categorie de așezări informale, pentru a ajunge la 200 de așezări informale care vor beneficia de finanțare în Faza II. Este recomandată împărțirea în 3 categorii de așezări informale bazate pe mărime (nr. populație) pentru a

asigura că fiecare așezare intră în competiție cu zone din același palier, evitând nevoia de a prioritiza între o așezare foarte mare și una foarte mică, punctând, în schimb, calitatea intervenției și diminuarea vulnerabilității.

În urma analizei Anexei 4 care arată tendințele de distribuție a așezărilor informale, este propusă următoarea împărțire, după mărime:

- Așezări mici (15-100 persoane): 120 așezări informale
- Așezări medii (100-500 persoane): 60 așezări informale
- Așezări mari (500-1000+ persoane): 20 așezări informale

Dacă nu au fost acoperite toate cele 200 de locuri, se pot efectua realocări bugetare între paliere sau o redeschidere a apelului. Dacă nu au trecut un total 200 de așezări de etapa de eligibilitate, evaluatorii pot analiza dacă un anumit palier a primit mai multe aplicații puternice în timp ce alt palier a subperformat, și pot decide să realoce fonduri către așezările de pe lista de așteptare, sau să redeschidă apelul pentru a primi variante îmbunătățite ale planurilor conform feedback-ului emis.

Dacă toate cele 200 de locuri au fost ocupate, finanțarea premergătoare din Faza I deja reprezintă o oportunitate pentru că fundamentat acțiuni viitoare. Dacă lista de proiecte eligibile este mare și nu poate fi acoperită din finanțarea POIDS 3.3, faptul că UAT-urile dispun de un plan integrat și o înțelegere teritorială- socială și spațială – complexă este un punct de plecare puternic pentru începerea demersului individual și atragerea altor surse de finanțare, cum ar fi Programul Național de Cadastrare ANCPI, PNRR Componenta 1 pentru Fondul local, măsuri din Programele Operaționale Regionale și nu numai.

Pentru a realiza această evaluare a calității PLANURILOR DE ACȚIUNE cu care aplicanții demonstrează dorința și capacitatea de a accesa faza 2 POIDS, este recomandat ca AM POIDS să formeze evaluatori cu abilități și competențe interdisciplinare, sau să recruteze evaluatori conform unui caiet de sarcini specific care include aceste competențe mixte. Criteriile de evaluare a planurilor reflectă necesitatea pentru o abordare integrată în așezările informale unde nu pot fi îmbunătățite condițiile de locuit fără a combina măsurile de cadru fizic cu cele de ordin social. Evaluatorii trebuie să înțeleagă implicațiile diverselor măsuri în relație cu riscurile de segregare, de re-segregare după intervenție, și să prevină aprobarea unor planuri care riscă să reitereze excluziunea. Șansele de reușită ale programului ar crește dacă Autoritatea de management reușește să formeze sau să selecteze experți evaluatori care înțeleg efectele intervențiilor în zone cu vulnerabilitate multidimensională.

Tabel 11. Criterii de evaluare pentru Faza II

	Criteriu	Explicatie	Indeplinire criteriu
1	Verificarea conformității și eligibilității: criterii obligatorii (DA/NU)		
1.1	Constituirea unui grup de lucru la nivel local – care să poată avea o abordare integrată	Dovada constituirii grupului prin HCL / decizie de primar/ alte documente interne relevante. Grupul integrat poate fi constituit din reprezentanți ai autorității locale (funcționari și factori de decizie cu mandat de reprezentare politică), precum și alți parteneri sau factori de decizie relevanți: <ul style="list-style-type: none"> - Direcția Urbanism (obligatoriu) - Direcția Asistență Socială (obligatoriu) 	Da/Nu

		<ul style="list-style-type: none"> - Reprezentant politic (primar/vice-primar) (obligatoriu) - GAL - grup de acțiune locală (puternic încurajat mai ales dacă există experiență de lucru în ZUM – zone urbane marginalizate) - ONG, grup de inițiativă civică (opțional, dar puternic încurajat) - Mediatori sanitari/școlari/comunitari (opțional, dar puternic încurajat) - Poliția locală (opțional) - Alți decidenți locali sau reprezentanți ai comunității <p><i>Dacă aplicantul a parcurs și FAZA 1 – este recomandată continuarea colaborării cu specialiștii care au oferit asistență tehnică la etapa de analiză și planificare</i></p>	
1.2	Consultări familie cu familie	A avut loc o analiză a fiecărei gospodării din așezarea informală, și participarea reprezentanților din fiecare gospodărie în procesul de planificare poate fi dovedită printr-un raport de consultare și informare	Da/Nu
1.3	Colectare de date privind situația spațială	<p>Au fost colectate date despre toată suprafața așezării și a gospodăriilor care o constituie, clarificând următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regimul tehnic (situare, nr. construcții, dotări publice și acces la utilități de bază) - Regimul juridic (proprietatea terenurilor) - Regimul de segregare spațială: identificarea unor bariere spațiale (autostradă/râu/sit industrial/teren agricol, etc.), gradul de acces la transport public, distanțe față de obiective de utilitate publică (drum asfaltat, creșă, grădiniță, școală, cabinet medical) <p>Aceste date sunt prezentate spațializat.</p> <p>Surse de date posibile: Documentații de urbanism aprobate, Hărți de risc Registrul agricol, Registrul fiscal, Carte funciară, consultări, vizite de teren, etc.</p>	Da/Nu
1.4	Colectare de date privind situația socio-economică	<p>Au fost colectate date despre toată suprafața așezării și a gospodăriilor care o constituie, clarificând următoarele informații la nivel granular (familie cu familie):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nr persoane fără acte de identitate - Nr persoane înregistrate la servicii DAS - Pondere copii înscriși la școală - Pondere adulți cu liceu absolvit - Pondere adulți și copii înscriși la medic de familie - Incluziunea pe piața muncii (nr. adulți apti de muncă, pondere care practică munca cu ziua, pondere angajați, pondere fără venit) 	Da/Nu
1.5	Colectare de date privind situația locativă	<p>Au fost colectate date despre toată suprafața așezării și a gospodăriilor care o constituie, clarificând următoarele informații la nivel granular (familie cu familie):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pondere case cu izolație termică 	Da/Nu

		<ul style="list-style-type: none"> - Pondere case preponderent din materiale improvizate (e.g prelate, lemn refolosit, etc.) - Pondere case cu acces la energie electrică (formal/informal) - Pondere case conectate la rețeaua de apă și canalizare 	
1.6	Cerere de finanțare	Cererea de finanțare este completată cu toate secțiunile și anexele (plan de măsuri, calendar, buget)	Da/Nu
Evaluare calitativă:			
2.	Evaluarea calității planului: 60% din punctajul final (Punctaj 1-5; max 30)		
2.1	Planul de acțiune are o alocare bugetară și un calendar realist	Măsurile propuse au alocate termene de timp și resurse bugetare realiste	1-5
2.2	Responsabilități și sustenabilitate	<p>Planul include alocarea clară a responsabilităților în corelare cu competențele și capacitatea respectivelor instituții și organizații.</p> <p>Identificarea și mobilizarea actorilor comunitari cheie și dezvoltarea unei rețele de capital uman la nivel local</p> <p>Identificarea unor măsuri locative incluzive care oferă securitate și siguranță pe termen mediu-lung, fără riscul evacuării forțate</p>	1-5
2.3	Planul conține măsuri integrate și adaptate mixității	<p>Analiza a identificat nevoile diferențiate din cadrul așezării și propune un plan cu măsuri integrate (spațial și social, soft și hard) care contribuie către siguranța și desegregarea persoanelor din așezările informale.</p> <p>Măsurile răspund situațiilor mixte, creând un plan diferențiat pentru gospodării cu nevoi diversificate (e.g. unele gospodării trebuie relocate, altele pot beneficia de reglementare in situ)</p>	1-5
2.4	Planul prioritizează desegregarea și nu se limitează la teritoriul așezării	<p>Planul de acțiune prioritizează obiectivul desegregării și nu propune măsuri care ar putea, direct sau indirect, reitera segregarea spațială sau socială (e.g. blocuri de locuințe sociale la marginea orașului care se pot transforma în viitoare ghettouri).</p> <p>Planul include așezarea și locuitorii săi în viziunea de viitor a localității, fie prin integrarea spațială și transformarea într-un cartier dotat cu toate necesitățile unui trai decent, fie prin abordarea relocării într-un mod integrat în localitate pentru a stimula incluziunea socio-economică pe termen mediu și lung. Viziunea pentru așezarea informală asigură conectivitatea și integrarea spațială, socială și economică cu restul comunității.</p>	1-5
2.5	Planul este incluziv cu cei mai vulnerabili	Măsurile propuse previn riscul ca locuirea informală să se mute în altă parte pentru că o parte din locuitori sunt excluși din intervenții. Așadar, planul țintește toți rezidenții care se încadrează în categoria de persoană vulnerabilă (în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai), inclusiv cei care nu se pot califica pentru anumite beneficii sociale în baza lipsei de venit sau educație.	1-5

2.6	Planșă de propuneri spațializată	Planul de măsuri este spațializat pe o planșă de propuneri care oglindește priorități din planșă de diagnostic (analiza spațializată) - este recomandată o planșă care arată și regimul juridic al terenurilor pentru măsurile IN SITU în ideea de a putea evalua gradul de complexitate necesar pentru a putea reglementa zona	1-5
3. Evaluarea gradului de intensitate a vulnerabilității în teritoriu: 40% din punctajul final (Punctaj 1-5; max 40)			
3.1	Caracteristici socio-demografice (max 15 puncte)	Ponderea copiilor și tinerilor (5 puncte) Ponderea persoanelor fără acte de identitate (5 puncte) Ponderea persoanelor vulnerabile definite conform Legii Asistenței Sociale nr. 294/2011 drept persoane care se află în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială (5 puncte)	1-15
3.2	Caracteristici spațiale (max 15 puncte)	Pondere gospodării aflate în zone de risc precum (5 puncte): - Situri poluate/contaminate - Zone cu risc de alunecări de teren - Zone cu risc de inundație Gradul de izolare definit prin accesibilitatea față servicii sociale și posibile locuri de muncă (5 puncte): - Educație - Sănătate - Transport public spre locuri de muncă Absența infrastructurii de bază (5 puncte): - Drumuri asfaltate (principale și conective) - Rețea de apă și cîșmea funcțională - Grupuri sanitare – cu separarea deșeurilor - Servicii colectare deșeuri	1-15
3.3	Caracteristici locative (max 10 puncte)	Riscul prezentat de calitatea locuirii (5 puncte): - Materiale improvizate cu risc ridicat de incendiu, absența izolației termice, nivel de umiditate ridicat, - Supra-aglomerare în locuință - Densități mari de locuitori pe o suprafață mică - risc de incendiu și imposibilitatea intervenției pompierilor) Absența utilităților de bază în locuință (5 puncte): - Pondere gospodării conectate la energie electrică - Pondere gospodării conectate la rețeaua de apă și canalizare - Pondere gospodării cu soluții de încălzire improvizate	1-10
<p><i>Prioritizarea beneficiarilor finanțării din Faza II se va face în baza punctajului, selectând primele 200 de așezări informale cu scorurile cele mai mari, dintre care:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 120 sunt din așezări mici (15-100 rezidenți) - 60 sunt din așezări medii (100-500 rezidenți) - 20 sunt din așezări mari (500-1000+ rezidenți) 			

Faza II: Reglementare și pregătirea intervențiilor de viitor

Beneficiarii finanțării vor putea folosi fondurile POIDS 3.3 pentru a reglementa situația terenului din așezare și pentru a pregăti investiții viitoare, mai ales cele dependente de situația juridică a terenului. Odată clarificată situația terenului și drepturile de folosință, se pot face demersuri pentru a utiliza siguranța oferită de clarificarea drepturilor de folosință - un factor esențial în atingerea altor obiective: conectarea la utilități, eliberarea actelor de identitate, înscrierea la grădinițe și școli a copiilor, etc.

Reglementarea zonei înseamnă și investiții publice în infrastructura de bază: sursă de apă potabilă, drum de acces pentru ambulanță/pompieri, grupuri sanitare (pentru cel mult 5 gospodării) oferite ca serviciu public până la realizarea unor construcții de locuințe mai bune, etc. Planificarea și proiectarea urbană va defini și necesitățile concrete precum și cele mai potrivite amplasamente pentru echipamentele de utilitate publică (e.g. centru comunitar integrat) fie că este vorba de o construcție nouă sau de modernizarea unei construcții existente, sau de amenajarea unui teren unde pot fi aduse caravane cu servicii sociale de sănătate, educație, etc. De asemenea, pentru îmbunătățirea condițiilor de trai din locuințe, reglementarea terenului poate debloca investiții publice sau din surse private ale unor actori urbani din sectorul non-guvernamental sau privat - inclusiv investițiile locuitorilor care erau amânate din cauza amenințării evacuării.

În tabelul de mai jos se regăsesc activitățile principale care ar trebui să fie finanțate prin Acțiunea POIDS 3.3 pentru reglementarea teritorială și planificarea acțiunilor pentru integrare și desegregare.

Tabel 12. Măsuri eligibile Faza II și costuri estimate

Activități finanțabile Faza II: REGLEMENTARE ȘI PREGĂTIRE	Rol & Abilități
Facilitator comunitar & Activități pentru implicarea comunității și dezvoltarea rezilienței	<ul style="list-style-type: none">- Facilitare comunitara și diseminare de informații pe parcursul procesului de implementare- Management de caz familie cu familie, consiliere și comunicarea oportunităților- Crearea unei rețele de experți locali, actori cheie din cadrul comunității- Consultări publice și activități pentru comunitate care încurajează schimbul de soluții, reziliența și auto-organizarea.
Servicii elaborare studii de fezabilitate, studii de specialitate	Studii necesare dezvoltării unui plan de urbanism și altele specifice terenului (ex.: studii de inundabilitate, sănătate publică)
Asistență tehnică studii topografice și cadastrare	Cadastrarea în așezări informale prezintă provocări adiționale, cum ar fi: <ul style="list-style-type: none">- Parcelarea în situații cu densitate mare- Rezolvarea neclarităților privind limitele parcelelor și a rezidenților în dialog cu beneficiarii.
Servicii proiectare urbană pentru reglementare (PUZ)	<ul style="list-style-type: none">- Identificare și planificare extindere infrastructură de bază (scheme de circulație necesar echipare edilitară)- Identificare necesar și amplasare obiective de utilitate publică (educație, sănătate, centru comunitar, transport public, cișmea, etc.)- Plan parcelar și de amenajare a terenului- Plan de acțiune care face legătura între planul de construire și utilizare a spațiului și etapizarea investițiilor publice și private, aprobat de consiliul local

Asistență tehnică pregătire proiecte și atragere fonduri	Măsurile de reglementare urbanistică trebuie urmate de investiții hard pentru a realiza planurile asumate în PUZ și investiții în servicii sociale pentru a susține comunitatea în procesul de tranziție și transformare. Mai ales UAT-urile mici, dar nu numai, au nevoie de asistență tehnică pentru a scrie aplicații de finanțare și de a absorbi fondurile disponibile pentru etapele de proiect ulterioare.
Asistență și consultanță juridică	Asistență pentru înregistrare în registrul fiscal/agricol, sprijin în obținerea cărților de identitate și contractare furnizori apa/energie/canalizare/deșeuri, asistență autorizare și instituire drept de folosință unde este posibil
Servicii proiectare arhitecturală-dezvoltare planuri tip rapid de autorizat	Pentru unitățile locative nesigure unde locuiesc gospodăriile care nu pot parcurge un proces de autorizare, APL poate contracta servicii de proiectare pentru planuri tip de case care vor fi rapid de construit și autorizat.
Reparații sau instituire acces la infrastructură de primă urgență	Intervenții rapide pentru condiții decente de locuire: <ul style="list-style-type: none"> - Echipare grupuri sanitare - Echipare cișmea - Ecologizare teren <p>Crearea unui parteneriat cu ONG pentru punerea în siguranță a construcțiilor unde reglementarea in-situ este posibilă, prin ajutor financiar pentru auto-construcții sau bănci de materiale)</p>

Pregătirea investițiilor

Pentru a acoperi toate acțiunile necesare pentru a scoate o așezare din informalitate, a promova incluziunea și demnitatea umană, trebuie urmate mai multe direcții de intervenție complementare în infrastructura fizică și socială. Una dintre activitățile eligibile POIDS 3.3 este de a identifica și pregăti etapele viitoare în funcție de planul urbanistic elaborat. Investițiile din viitor sunt complexe și necesită un demers separat de absorbție de fonduri și implementare, dar pe care asistența tehnică din cadrul POIDS le poate începe oferind acces la experți tehnici care pot aplica la fonduri complementare care să ducă planul de acțiune la bun sfârșit.

Investițiile pregătite trebuie să țintească să contribuie către realizarea obiectivelor Pilonului European al Drepturilor Sociale și FES+ pentru incluziune socială, educație și angajare. Planificarea spațială poate avea un impact sinergic puternic asupra obiectivelor de integrare în sistemul de educație și formare, la accesul la locuri de muncă de calitate, la împuternicirea sistemelor de protecție socială accesibile local și la participarea în societate în general. În mod direct, intervențiile în spațiu – nu numai în calitatea locuirii dar și în spațiul construit și transformarea așezărilor informale în cartiere funcționale- pot îmbunătăți integrarea socio-economică a comunităților marginalizate etnic și a persoanelor care se confruntă cu un grad de sărăcie acut. Așadar, mai jos este recomandată o abordare integrată care ia în considerare de la început indicatori și măsuri diverse, care contribuie nu numai către reglementarea urbanistică corectă ci mai ales la îmbunătățirea condițiilor de viață pentru comunități marginalizate.

Mai jos este prezentată o listă non-exhaustivă de măsuri complementare reglementării urbanistice, recomandate în așezările informale, în funcție de nevoile fiecărui loc și în aliniere cu prioritățile naționale și europene pentru incluziune socială. Deși nici una nu este obligatorie, procesul reglementării nu va sfârși locuirea informală dacă nu este susținut de investiții în regimul fizic și social. Lista de mai jos prezintă de asemenea oportunități de finanțare care pot crea sinergii cu cele oferite prin programul POIDS, și deși nu este completă, oferă un punct de plecare pentru continuarea intervențiilor, cu precădere în extinderea infrastructurii utilitare de bază, ajutor social pentru branșare și cheltuieli utilitare, punerea în

funcțiune a unui centru comunitar cu servicii sanitare, pregătirea relocării, instrumente de sprijin social, sprijin în îmbunătățirea calității locuirii, și mai multe.

Tabel 13. Măsurile complementare pentru intervenții în așezări informale

Categorie nevoi	Nevoi	Oportunități de finanțare
Infrastructură hard	Construcție sau reabilitare centru integrat	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 12 Sănătate POIDS P04.1 Construcția/reabilitarea/modernizarea/extinderea/dotarea centrelor comunitare integrate; POIDS P5.5 Dezvoltarea de centre multifuncționale/sport/cultură pentru copiii care provin din zone izolate defavorizate;
	Extindere rețea apă și canalizare	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 1 Managementul Apei PR NORD VEST Dezvoltarea infrastructurii edilitare, de tip apă și apă uzată Programul Național de Dezvoltare Locală Program privind alimentarea cu apă și canalizare
	Extindere rețea energie	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 6 Energie Programul Termoficare
	Extindere rețea drumuri și servicii de transport	<ul style="list-style-type: none"> PT A.P.2 Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială PR Sud Muntenia OSR 2.8 - Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon PR NORD EST OSR 2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon PR CENTRU OS 2.7: Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare Programul Național de Dezvoltare Locală
	Îmbunătățirea calității locuirii rezidențiale	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 5 Valul renovării PR Sud Muntenia RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR) PR SUD VEST OLTENIA investiții în clădirile rezidențiale/industriale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice PR Vest RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR). PR NORD VEST Locuire inteligentă PR CENTRU OS 2.1: Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră Programul Național Privind Gestionarea Deșeurilor
	Desegregare/ Îmbunătățirea calității locuirii prin investiții în spațiul public	<ul style="list-style-type: none"> PR Sud Muntenia RSO5.2. Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane(FEDR)" PR SUD VEST OLTENIA sprijin pentru crearea, extinderea sau îmbunătățirea infrastructurii verzi, regenerarea spațiilor urbane degradate PR NORD VEST Regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin investiții ce promovează infrastructura verde în zonele urbane ; Regenerare urbană și securitatea spațiilor publice PR SUD EST Susținerea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii verzi în zonele urbane, inclusiv prin valorificarea terenurilor publice neutilizate

		<ul style="list-style-type: none"> PR NORD EST OSR 2.7. Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare PR CENTRU O5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane Programul Național de Dezvoltare Locală Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social
	Gestionare riscuri fizice	<ul style="list-style-type: none"> PDD Acțiunea 1.2 Investiții în sectorul apei și apei uzate, pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu- FC PDD Acțiunea 2.3 Investigarea preliminară și detaliată a siturilor contaminate PDD Acțiunea 3.2 Îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc PR Sud Muntenia RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR) Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social
Infrastructură soft	Servicii centru integrat Caravane servicii de baza	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 12 Sănătate PNRR Componenta 13 Reforme sociale PNRR Componenta 15 Educație PR Sud Muntenia RSO 4.2 Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online PR CENTRU OS 4.2: Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online Programul Național de Dezvoltare Locală
	Conectare/branșare utilități și servicii de bază	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 3 Managementul deșeurilor
	Ajutor pentru tranziție în conectarea la utilități	<ul style="list-style-type: none"> POIDS P10. Ajutorarea persoanelor defavorizate Tichete sociale electronice (vouchere) pentru preșcolarii și elevii din învățământul de stat (preșcolar, primar, gimnazial), din familii defavorizate; Tichete sociale electronice pentru cuplurile mamă – nou-născut, din grupurile defavorizate; Pachete cu alimente/voucher pentru persoanele defavorizate, în vederea asigurării alimentelor de baza/mese calde
	Servicii pentru integrare socială (muncă, sănătate, educație, prevenția violenței, incluziune) prin finanțarea programelor și a resurselor umane (mediatori comunitari, educaționali, sanitari, DAS)	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 7 Transformare digitală PNRR Componenta 15 Educație POIDS P01, P02 Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității POIDS P04. Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces limitat la serviciile sociale POIDS P03.2 Sprijin pentru grupurile vulnerabile prin înființarea de noi întreprinderi sociale, acordarea de subvenții pentru angajatori și consolidarea parteneriatelor de pe piața muncii, din mediul rural; PEO Intervenții noi în domeniul Educației, Intervenții noi în domeniul Ocupării PR Vest RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR) PR NORD VEST Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu

		<ul style="list-style-type: none"> PR NORD EST OSR4.2. Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online PR CENTRU OS4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială Programul Național Rechizite Școlare Programul Național de Burse Școlare Programul Național Școală după Școală Programul Național EURO 200
Relocare	Închiriere sau achiziționare locuințe	<ul style="list-style-type: none"> POIDS P03.1 Protejarea dreptului la demnitate socială. Construirea, închirierea, cumpărarea și reabilitarea/renovarea de locuințe sociale individuale accesibile pentru populația vulnerabilă
	Construcție locuințe	<ul style="list-style-type: none"> POIDS P03.1 Construirea, închirierea, cumpărarea și reabilitarea/renovarea de locuințe sociale individuale accesibile pentru populația vulnerabilă Programul de Construcții Locuințe Sociale și de Necesitate Programul Privind Construcția de Locuințe pentru Tineri Programul de Construcții de Locuințe Sociale destinate Chiriașilor Evacuați sau Care Urmează a fi Evacuați
	Servicii pre și post mutare	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 15 Educație
Capacitate organizațională	Colectare de date (DAS, Urbanism)	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 7 Transformare digitală PNRR Componenta 1- Fondul local PR SUD VEST OLTENIA soluții de digitalizare și interoperabilitate pentru administrația publică PR SUD EST Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor; PR NORD VEST Cetățeni inteligenți: Programul Național de Cadastru și Carte Funciara- Cadastrare gratuită Programul Privind Elaborarea și/sau actualizarea planurilor urbanistice generale și a regulamentelor locale de urbanism Programul Privind Elaborarea Hărților de Risc Natural pentru Cutremure și Alunecări de Teren
	Cooperare (interinstituțional, APL și ONG)	<ul style="list-style-type: none"> PNRR Componenta 14 Buna guvernare Programul Asistență Tehnică PR NORD EST P8. Prioritate de asistență tehnică

6. Concluzii

Analiza comparativă efectuată de echipa Băncii Mondiale în cele cinci așezări informale selectate a arătat că baza de date a MDLPA este un punct de plecare potrivit pentru a identifica localitățile eligibile pentru sprijinul POIDS, dar pentru planificarea unei direcții de intervenție este necesar un proces de colectare de date mai complex. În perioada ianuarie-februarie 2023, echipa Băncii Mondiale a întreprins vizite la fața locului în Pâncota, Șamșud, Panciu, Drăgăneasa și Toplița, pentru discuții cu reprezentanți ai autorităților locale și observarea pe teren a așezărilor. Deși informațiile raportate în baza de date și cele din teren nu sunt identice și arată variațiuni, acestea indică aceleași tipuri de nevoi și urgențe. În același timp, identificarea măsurilor adecvate necesită o înțelegere mult mai detaliată, la firul ierbii a situației spațiale și sociale, lucru care depășește capacitatea multor UAT-uri, inclusiv a celor mai proactive. În concluzie, Acțiunea POIDS 3.3 trebuie să țintească să clarifice situația din așezările informale printr-un proces de colectare de date gospodărie cu gospodărie.

În toate localitățile se observă nevoi de investiții integrate, atât în infrastructura fizică cât și în serviciile de asistență socială. Pentru a crea forme de locuire care asigură un trai bun și sigur, fie că locuințele sunt reglementate in situ sau sunt subiectul relocării (derulate în acord și cooperare cu comunitatea), investițiile pentru a integra populația așezărilor informale în țesutul orașului urmăresc următoarele teme:

- Reglementare spațială
- Calitatea locuirii
- Calitatea cartierelor și a utilităților publice
- Dreptul de folosință al terenului
- Acces la servicii pentru integrarea socio-economică
- Integrare spațială

Barierile administrative înfruntate de UAT-uri țin de clarificarea situației juridice și capacitatea de a crea un plan de acțiune adaptat nevoilor specifice ale așezărilor informale. Demersul de analiză și identificarea unor direcții de intervenție împreună cu locuitorii necesită resurse umane, bugetare, metodologice și strategice mai mari. Autoritățile publice locale au nevoie să poată accesa metodologii de planificare și prioritizare a investițiilor specifice pentru așezările informale, pentru a le putea spațializa și gestiona astfel încât să fie funcționale și să aibă efectul pozitiv scontat (e.g. unde trebuie plasat un centru comunitar și ce servicii trebuie să conțină).

Planul de măsuri propus pentru POIDS 3.3 merge pe ideea unui format etapizat prin care sunt deblocate barierele pentru investiții. Scopul este de a pregăti cât mai multe UAT-uri să își recunoască așezările informale și să planifice intervenții adecvate care îmbunătățesc siguranța locuirii, desegregarea, și realizează incluziune pe termen lung. Apoi, pentru UAT-urile pregătite administrativ și cu așezări informale în situațiile cele mai urgente (cu un grad ridicat de amenințare pentru siguranța și dezvoltarea cetățenilor), planul prioritizează etapa de reglementare a terenului care poate debloca investițiile publice și private în teritoriu și poate crește siguranța populației (acolo unde reglementarea in-situ este posibilă și dezirabilă). În ultimul rând, apelul permite APL-urilor să își pregătească investițiile viitoare care completează reglementarea urbanistică cu intervenții în infrastructură și în servicii sociale, fără de care incluziunea așezărilor informale în țesutul localității nu poate fi realizată. Această ultimă etapă se realizează prin a crea sinergii cu alte surse de finanțare, inclusiv alte măsuri POIDS. Acest proces este în concordanță cu ghidul metodologic pentru autorități publice locale propus către MDLPA, susținând că desegregarea unei

așezări informale este un proces complex și de durată care nu poate fi rezolvat exclusiv prin POIDS și care trebuie integrată în viziunea de dezvoltare sustenabilă a localității. Așadar, pentru a facilita acest demers, recomandările pentru operațiunile POIDS 3.3 sunt:

- 1. De a permite o înțelegere complexă și detaliată a situații locale;
- 2. De a realiza o planificare integrată cu efecte durabile;
- 3. De clarifica situația terenurilor pentru a debloca investiții ulterioare necesare desegregării.

7. Anexe

Anexa A: Fisa de verificare pentru vizitele pe teren

Obiectiv: Obiectivul vizitelor la fața locului în cinci așezări informale este de a verifica dacă instrumentul dezvoltat de echipa WB/MKBT poate fi aplicat pentru a prioritiza așezările pentru intervenție și pentru a identifica măsurile de intervenție adecvate pentru autoritățile locale pe baza caracteristicilor prezentate. Vizitele vor oferi, de asemenea, oportunități de dialog cu autoritățile locale și cu părțile interesate cu privire la principalele blocaje în ceea ce privește intervențiile în așezările informale și identificarea cazurilor în care pot exista soluții operaționale.

UAT:

NUME/LOCAȚIE AȘEZARE:

JUDEȚ:

Caracteristici:

Tip date	Baza de date - MDLPA 2021	Teren
Suprafața așezării	2.3ha	
Intravilan/Extravilan	Intravilan (desi o parte neconectata la	
Regim juridic	Domeniul public	
Nr. locuințe	65	
Anul fondării	1995	
Materiale construcție	60 neconventionale, 5 conventionale	
Case nou construite/părăsite	2 noi	
Case distruse	1	
Riscuri fizice	1 zona poluatoare, 3 zone alunecari teren, 4 zona inundabile.	
Acces infrastructură (drum, electricitate, apa)	Acces la drum doar pentru 44 gospodarii, si 0 la electricitate	
Populație (nr, etnie, densitate)	915, majoritar romi, 8.1/gospodărie (overcrowding), 15 in ultimul an	
Venit (nr fără loc de muncă, surse principale de venit)	Doar 88 fara loc de munca, in rest se bazeaza majoritar pe munca cu ziua (apoi alocații)	
Literacy (adulti, copii)	53 persoane fara scoala absolvita (44 analfabete) 37/89 copii neinscrisi la scoala	
Sănătate (acces adulți, copii, boli infecțioase)	Copii par a fi inscrisi, dar numai 167 adulti sunt. 5 poersoane afectate de boli infecțioase	
Fără buletin	•	

Măsurile existente (relocare, in situ)	<p>2021- Elaborarea si finantarea unui program de locuinte pentru persoane vulnerabile pentru 10 gospodarii- UAT Panciu</p> <p>Reintegrarea persoanelor fara adapost in comunitate- 15 gospodarii- UAT Panciu</p> <p>2023- acordarea de ajutoare de urgenta, actiuni de igiena (55)</p> <p>Relocarea in module sociale pentru 915 persoane (31 din zonele de risc natural)</p>	
---	--	--

Alte intervenții locale/ știri/surse: _____

PUG sau PUZ care tratează zona ?	
Statutul juridic al terenului (intravilan / extravilan , funcționalitate atribuită)	
	<p>a. intravilan</p> <p>b. extravilan</p>
Proprietatea legală a terenului	
	<p>Documentație opțională pentru identificarea dreptului de proprietate asupra terenului:</p> <p>a. Documentatie de la Directia Fiscala</p> <p>b. Documentatie de la cartea funciara agricola</p>
Riscuri fizice sau alte restricții de construcție (zone cu risc fizic, bariere fizice, locuri protejate etc.)	
	<p>a. Risc fizic</p> <p>b. Risc de inundații</p> <p>c. Bariere fizice,</p> <p>d. Situri protejate</p> <p>e. Alte riscuri identificate:</p>
	Comentarii:
Conectivitate infrastructură (drum, apă, canalizare, electricitate, distanță față de școală și grădiniță, unitate medicală, cabinet administrație publică, centru comunitar):	
	<p>a. drum</p> <p>b. apă</p> <p>c. canalizare</p>

	d. electricitate e. distanta fata de scoala si gradinita: _____ f. unitate medicala, g. biroul administratiei publice, h. centru comunitar
	Comentarii:
Numărul de construcții din așezarea informală:	
	Număr raportat în baza de date MDLPA:
	Numar observat:
Câte așezări informale sunt raportate?	
Câte altele mai există în zonă care nu au fost raportate?	
	- - Locație?
Corespondența coordonatelor raportate la baza MDLPA cu cele observate? (Da/Nu)	

Numărul de persoane vulnerabile - dintre care copii/tineri (pe baza educației, angajării și a altor criterii de vulnerabilitate definite de Ministerul Muncii și DAS)	
Persoane care trăiesc în condiții precare de locuit (materiale neconvenționale, neconectate la utilități de bază)	
	Materiale neconvenționale Lipsa conexiunii la utilitățile de bază
Există persoane care nu au acces la actele de identitate?	

--	--

Întâlnire cu reprezentanții municipalității și ai societății civile (împreună sau separat).

Descrieți rolul dvs. în legătură cu așezările informale și măsurile și intervențiile luate până acum. (Evaluati dorința locală de a se implica pe subiect.)	
Care considerați că este cea mai urgentă nevoie de abordat, dacă resursele nu ar fi o problemă?	
Dacă intervențiile sunt deja în vigoare, cum ați ales măsurile? Care a fost procesul de luare a deciziilor?	
	Care a fost gradul de implicare a comunității în procesul de planificare și faza de implementare?
CAPACITATE LOCALA (ENABLING ENVIRONMENT)	
Aveți capacitatea locală de a vă îndeplini responsabilitățile APL, așa cum sunt definite de lege?	
	a) da b) Nu
Dacă nu , care sunt cele mai mari blocaje? (resurse umane interne , proceduri, finanțe, parteneri locali sau externi)	
	a) Resurse umane interne

	a) Proceduri
	a) Finanțe
	a) Parteneri locali sau externi
Ce fel de sprijin ați primit de la nivel județean? (resurse de îndrumare și informare, coordonare, facilitare)	
Care a fost relația dumneavoastră de lucru cu instituțiile de la nivel județean?	
	Colectare de date
	Planificare
	Implementare
	Monitorizare
Si la nivelul central: ministere de resort, agenții etc (ex: ANR, ANOFM, ANCP)?	
Există părți interesate la nivel județean/regional/central cu care ați interacționat des despre așezările informale?	

Cum au fost informate autoritățile locale cu privire la responsabilitățile lor legale privind așezările neoficiale? Cât de clare și accesibile au fost informațiile?

--	--

Sunt autoritățile locale informate cu privire la accesul la fonduri pentru intervenții și modernizare?

--	--

Identificați blocajele cheie în calea intervențiilor (constrângeri în curs de modernizare, acces la servicii și infrastructură, statutul juridic și condițiile de viață) la nivel local:

- În intervențiile trecute sau planificate, care au fost cele mai mari provocări? Gândiți-vă la procesele de:
 - Date și identificare
 - Planificarea măsurilor adecvate
 - Implementare și monitorizare

	Date și identificare:
--	-----------------------

	Planificarea măsurilor adecvate:
--	----------------------------------

	Implementare și monitorizare:
--	-------------------------------

Care sunt unele lucruri despre care credeți că au mers bine - s-ar dezvolta în continuare sau s-ar repeta (poate fi o măsură, o relație de lucru etc ,)

--	--

Implicarea societății civile

Există ONG-uri/GAL implicate în prezent? Dinamica dintre autoritățile locale și ONG-uri este cooperantă?

--	--

Există loc pentru mai multă implicare ONG/GAL? (Te rog descrie).	

Vizita cu reprezentanții societății civile

- Verificați site-ul și verificați în funcție de datele de la MDLPA și MIPE, după cum sunt disponibile
 - Imagini cu așezări neoficiale
- Întrebați-vă cu privire la constrângerile în curs privind modernizarea, accesul la servicii și infrastructură, statutul juridic și condițiile de viață.

Întâlniri cu alți reprezentanți ai serviciului public local: (DAS, mediatori sanitari, școli/centre comunitare)

- Implicarea **oficiilor locale de servicii sociale** cu locuitorii așezărilor neoficiale
 - Obstacole în integrarea/prestarea serviciilor sociale
- Accesul la identificare pentru cei care locuiesc în așezări neoficiale:
 - Situația actuală, acțiuni întreprinse, provocări
- Modalități de lucru cu nivelul județean
- Cooperare interdepartamentală

Implicarea ONG-urilor:

- Care sunt ONG-urile majore implicate în prezent? Dinamica dintre autoritățile locale și ONG-uri este cooperantă?
- Există loc pentru o mai mare implicare a ONG-urilor?

Anexa B: Etape operaționale pentru intervenții integrate în așezările informale

